

SOKOL AMERICKÝ.

Entered at the Post Office at New York, N. Y., as Second Class Matter.

Ročník XXI.

NEW YORK, 15. ŘÍJNA 1899.

Číslo 10.

Předplatné pro členy na rok.....50c.
Pro nečleny.....50c.
Do Čech na rok.....1 zl. 50 kr.

ORGÁN NÁR. JED. SOKOLSKÉ.

Pořadatel: Dr. K. Štulík, 525 S. Lincoln St., Chicago, Ill.
Tiskař a výpravčí: F. Lier, 410 East 71st Street,
New York, N. Y.

Listárna redakce. — Příspěvky a dopisy do Sok. Am. musí být v rukou pořadatele do 5. dne měsíce, v němž mají být uveřejněny. Rukopisy uschovají se na dobu 3 měsíců, pak se zničí.

Listárna výpravčího. — Přestěhování nechť oznámí výpravčímu přesídlivší Sokol sám, možno-li do 3. neb 4. toho kterého měsíce, s podotknutím, ku kterému sboru náleží. Nové, odstouplé a vyloučené členy nechť oznamuje tajemník neb účetní výpravčímu pravidelně každý měsíc.

OBSAH.

Dbejme mládeže. — Všude klesáme. — Ukázka práce z běhu cvičitelského. — Stručný pokus dějin metodiky tělocvičné — Sokol Americký. — O mezích ženského tělocviku. — Z Ruska. — Zprávy ze žup Střední a Západní. — Státní závody sokolských sborů v Nebrascce. — Dopisy: Z Milwaukee, New Yorku (2), Chicaga a Detroit. — Účetní zprávy. — Různé zprávy. — Zápisy o schůzích výk. výb. N. J. S. a různá oznámení.

Dbejme mládeže.

Kdykoli bylo nám naříkati nad upadajícím počtem cvičícího členstva v našich sborech, vždy jsme si hořky ten žal mírnili tou útěchou, že přibývá nám hojně cvičící mládeže, z které později doplníme a sesílíme řady své.

Žel, že nemožno říci o všech sborech, že jim cvičící mládeže přibývá. Někde jeví se pravý opak.

V čem úkaz ten vězí, snadno možno vysvětliti.

Není porozumění pro věc sokolskou, není pochopení pro dobrou věc tělocvičnou mezi naším lidem.

A nejhorší při tom jest, že i mezi Sokoly nutno na tuto neuvědomělost naříkati.

Kdybychom již i těm příliš pohodlným neb příliš zaměstnaným odpustili, že necvičí, že o tělo a o zdraví své nedbají, toho jim nelze prominouti, že o tělesné blaho svých dětí nedbají, nevěnujíce mu náležitě péče.

Kdyby všichni Sokolové posílali své dítky do tělocvičen svých sborů, musily by tyto býti všude pilně navštěvovány.

Však takových Sokolů, kteří o to dbají, aby se dětem jejich dostalo sokolské výchovy, jest spíše všude v menšině. Jak mnohý, jenž zaujímá ve svém sboru sokolském místo vynikající, úplně zanedbal syny a dcery své, nepostarav se o to, aby seznámili se s věcí sokolskou a stali se její vyznavači.

A takováto odsouzení hodná netečnost nám škodí, velmi škodí.

Lidé často na to ukazují, říkajíce: "Hledte, starý takový Sokol a z dětí jeho žádný!"

Nemusí se pak lidu zdáti, že to celé sokolství za

mnoho nestojí, když i ti nejhrošlivější (ovšem často jen zdánlivě, klamivě nejhrošlivější) děti svoje k sokolské věci nevedou. Jsem-li o něčem přesvědčen, že sloužilo mi k dobru, že přineslo mi výhod, že stalo se pravým dobrodiním, pak jistě má-li svoje děti rád, a předpokládá se aspoň, že otec má míti svoje děti rád, bude se o to snažiti, aby jim dostalo se těchž výhod, téhož dobra, téhož dobrodiní, jehož dostalo se mu samotnému.

Nedbá-li tedy některý ze Sokolů o to, aby děti jeho též se staly členy pilné sokolské rodiny, tu pouze jedno lze z toho odvoditi: že sám o celou tu věc opravdově nedbá.

Sborům nelze vytýkati, že by se o šíření cvičení mezi mládeží nestaraly.

Každý sbor v směru tom pracuje a se přičiňuje.

V některých cvičena byla a někde dosud je cvičena mládež úplně zdarma. Mimo to i dary při rozličných příležitostech ku cvičení povzbuzována.

A jaký toho mnohde výsledek?

Přečtěte si v t. č. dopis Sokola Fryše, horlivého a schopného cvičitele Těl. J. Sokol Podlipný v Detroit a uvidíte.

A ještě najdou se mnozí, kteří říknou, že prý o mládež nedbáme, že nedovedeme ji k činnosti sokolské upoutati!

Co vše měli bychom ještě pro ni učiniti? Není na rodičích, aby oni sami uznávajíce důležitost tělesné výchovy svých dítek, tyto pilně do cvičení posílali?

Nevidí toho rodiče, že sotva odrůstající jejich děti navštěvují taneční zábavy a neodrostlí hoši že chodí do všelijakých místností "klubových", kde zdraví a mravy sobě kazí.

Jakým způsobem možno tu sokolským sborům působiti k všeobecnějšímu rozšíření výchovy sokolské, když zavládla nevysvětlitelná netečnost v českém našem lidu, k věci naší, tak nápadně se jevíci při různých veřejných vystoupeních sokolských.

Co platno, že dnes mnohé již sbory jsou majiteli tělocvičen pěkných, když tyto zůstávají prázdný v dny cvičební, kdy zůstávají skorem prázdný obecnstva při veřejných cvičeních.

Zdá se, že lid náš ničeho nebere do opravdy, že pro každou věc ať již dobrou neb ne dovede se na okamžik vznítiti jako vich slámy, ale také tak brzy v něm vznět ten shasíná.

A tak jako by bylo i se sokolstvem! Co bývalo mezi námi až přílišných horliveců!

Však jak málo bylo vždy pracovníků skutečně pilných, pracujících vytrvale a neochable za vytknutým

cilem. A i malý ten počet těchto skutečných pracovníků klesá.

Za takových okolností vyhlídka naše do budoucna jsou ovšem jen chmurné. Jestliže správně jsme připočítali poklešnutí činnosti v mnohých sborech na účet špatných poměrů několika minulých let, měl by již nyní i v tělocvičnách našich nastati obrat k lepšímu, neboť nelze popřít, že poměry lidu pracovního, — se kterými skoro výhradně jest nám počítati — poněkud se zlepšily. —

Konečně vydání, jež vyžaduje na jednotlivci pěstění sokolského cvičení, jest velmi nepatrné a ještě menším jest ono, jež nutno rodičům učiniti, posílají-li děti své do našich tělocvičen (jak výše jsme uvedli, jsou i sbory, jež cvičí mládež zdarma).

Což nemilují snad rodiče děti své s dostatek?

Nedbají však a nechtějí dbáti toho, aby tyto rostly zdravé a silné, schopné v dospělosti takého zápasu o bytí, jež společenské poměry ukládají.

Nechceme tomu věriti, že byl by toho vinen nedostatek lásky.

Neporozumění, nedostatečná uvědomělost, nedostatek znalosti základních požadavků zdárné výchovy mládeže jsou toho vinny.

Mnohým zbytečností často dají rodiče děti své učiti, o vše jiné spíše u nich dbají jen ne o řádný jejich tělesný vývin, tělesnou výchovu.

V té věci měli by Sokolové, kteří mají děti, býti příkladem všem. Nemá býti mezi námi jediného Sokola, který by o to nedbal, aby děti jeho pilně cvičení navštěvovaly.

Tak kdyby bylo, tu zajisté že i jiní by nás následovali a tak brzy bychom se toho dočkali, že nebylo by třeba naříkati, že o tělesnou výchovu mládeže se náležitě nedbá k její i vlastní naší škodě.

Všude klesáme.

Kdo má oči otevřené, musí viděti, jak vše klesá a pálá, co pokládáno posud za podporu k udržení naší národnosti, našeho Čestství. Stesky o tom, jak Sokolstvo nedochází žádoucí podpory, ba i jak upadá, tu a tam plní často naše sloupce.

Tentokráte zmíniti se chceme o jednotě Č. S. P. S., která do svých stanov na prvé místo vložila co článek první, co svůj účel: "Pečovati o zachování českého jazyka v této zemi a o všeobecné povznesení spolurodáků našich, jak v mravním tak i duchovním a blahobytném ohledu".

Jednota ta na posledním svém sjezdu přijala usnesení, jímž připouští se k rokování spolkovému angličina.

"Den. Novověku" píše o tom:

"Stalo se také ještě usnesení, aby synové členů náležejících k Jednotě pět let, přijímání byli k řádům — zdarma. Všecko se děje, aby přivábena byla mládež, ale mládeži se pořád k Jednotě nechce. A nepůjde k ní ani když se Jednota jí k vůli zřekne svého českoslovanství, k čemuž tento 12. sjezd učinil první, s národního stanoviska osudný krok. Usnesl se totiž, aby do Jednoty byla připuštěna angličina jako řeč rokovací, vedle češti-

ny, ovšem. Stalo se tak k vůli mládeži. Návrh vyšel z téhož St. Louisu, kde Jednota vzala svůj počátek, z téhož St. Louisu, jenž se hrdě k ní hlásí jako otec. Není ovšem nic nového, že Saturn požívá své děti.

Angličina v Jednotě znamená tolik: úřednictvo angličiny znalé a sice v slově i písmě, což bude míti za následek, že bratří angličiny neznalí, byť sebe schopnější do úřadů voleni nebudou, či jinými slovy, že Čechové nejčestější z úřadů budou vyloučeni a tyto stanou se privilegiem oněch málo bratrů, kteří podmínce dvojjazyčnosti vyhoví. Tím ovšem vypadne z našeho hesla rovnost, jako drahokam ze šperku. A vypadne i svornost, neboť poangličnění Jednoty nepůjde hladce. A jelikož asimilace našeho národa (prostě odnárodnění či přenárodnění) postupuje den ke dni rychleji, bude se angličina v rádech rozmáhat a v stejném poměru bude jí čeština ustupovat. A až čeští bratří do schůzí, jimž nebudou rozumět, choditi přestanou, opanuje angličina pole nadobro a prohlášena bude i v stanovách za řeč jednací a úřední, vedle níž čeština bude třeba nějaký čas ještě trpěna jako popelka — chuděrka někde v koutku chladem a hladem dodýchá. Nikdo neříkej, že to tak sjezd nemyslí. Kdo má jen špetku vtipu a špetku zkušenosti národně politické z Čech, ten musí viděti, že ono usnesení o dvojjazyčnosti Jednoty jest p o č á t e k k o n c e. Detroitský sjezd se také usnesl o podporování českého časopisu pro mládež a českých škol. K čemu to, když zavedením dvojjazyčnosti do česko-slovanství svého učinil průlom, jímž za nemnoho let vtrhne do Jednoty angličina s vlajícím praporem, aby si jazyk česko-slovanický, jenž tam dosud panuje po právu přirozeném, podmanila a jej posléze dokonce umorila?!

Protože v St. Louisu mládež česká česky neumí, má 10,000 dobrých Čechů činiti angličině ústupek, jenž nutně vede a vésti musí k národní smrti? Namítne se: Vždyť to není tak zlé, vidíte příliš černě. Inu, žádný jed nevyhlíží tak zle a některé zrovna sládnou. Zhouba nepřichází vždycky s náhlostí povodně, nýbrž častěji se plíží krokem kočky. První krok vleče za sebou druhý s nutností přímo železnou. Uvidíme již v St. Louisu za 5 let následky trudného detroitského usnesení. Bez ostychu bude již na tom příštím sjezdu učiněn návrh, aby protokoly a jiné písemnosti byly dvojjazyčné a i orgán aby měl svou část anglickou."

To co praví Dennice, jest žel čirou pravdou. Jest to: počátek konce. Že tento konec mohl býti oddálen, jsme přesvědčeni. Ukázalo se v jednotě zmíněné jen kus české nátury, "neústupná tvrdohlavost a tvrdošijnost k sobě samým", kdykoli jednalo se o potřebné opravy, jež mohly jí zajistiti většího rozšíření a tím i pevnějšího trvání. Sjezd minulý konečně něco z těch oprav přijal — škoda, že tak pozdě.

Ukázka práce z běhu cvičitelského.

V minulém čísle ve zprávě Sok. Josefa Čermáka o běhu cvičitelském uvedeny byly otázky, jež na konci běhu předložil posluchačům. Tuto podáváme k otázkám oněm odpovědi jak je vypracoval Sokol A. Haller.

Z nich může každý posouditi, s jakým úspěchem posluchači běhu pracovali a jaké vědomosti si z něho odnesli.

1.) O tom není žádné pochybnosti, že ženě třeba k vývinu těla tak cviků tělesných, jako muži. Jest ovšem rozdíl ve způsobech vyučování a úpravě cviků pro ženu a muže.

2.) Jsou autority, jež tvrdí, že ženské tělo snese stejné cvičení jako tělo muže, což mnoha doklady potvrditi se může, nesmíme však spouštěti se zřetele, že jsou to jen výjimky. Cvičíme-li ženu, tu nutno cvičení připravit tak, by odpovídala povaze její. Hlavně však nutno počítati s tím, jakým způsobem ta neb ona děvčata jsou vychována ve své rodině, v domácnosti. Dáme-li děvčeti dospělému cvičení třeba jinak dobré — jejímu vkusu však se nezamlouvající, cvičení, jež není v pojmu "ženské", tu děvče takové z tělocvičny spíše odpudíme. Není naší snahou cvičením vychovati mužatky a proto obrácena jest snaha naše při ženském tělocviku více k zdravotní stránce než k čemu jinému.

3.) Nám musí předně záležeti na tom, by přivedli jsme srdce a plíce jakož i svalstvo cvičenky k účinnější práci se stanoviska fyziologického, jež tuto rozebíráti nehodlám. Druhým důležitým úkolem při cvičení ženy je dosažení ladného pohybu, držení těla a chůze. Toho docílíme hlavně cvičením kroků, cvičením prostných a některými cviky na nářadí.

4.) Je známo, že mezi 14—18 rokem nejvíce vyvíjí se plíce a srdce a právě v čase tomto nutno orgánům těm největší pozornost při cvičení věnovati jak u děvčat tak i u mladíků.

5.) Není tímto však míněno, že teprv v pozdějším čase máme cvičení s fyziologického stanoviska pěstovati. Naopak pedagogie nám určuje, že již v počátcích cvičení t. j. u těch nejuťtlejších nutno počítati na postup cvičení podle vývinu těla a proto dělíme cviky na stupně. Od 6—9 let dáváme dítkám ty nejjednodušší cviky. Hlavně tedy cvičení prostná, pak některé skoky, důležité však jsou lehké hry. Všechna tato cvičení musí ovšem odpovídati stáří a okolnostem. Tak při prostných nutno užívati dvě třetiny dobrých cvičení, v nichž probíráme pohyby paží a nohou i trupu — ne však současně. Jest ovšem velký rozdíl mezi šestým a devátým rokem a tu máme-li dítky před devátým rokem, jež však cvičení po 1—2 roky nenavštěvují, tu možno i pohyby paží a nohou při méně dobrých cvičeních spojit.

Od 9—14 roků cvičiti můžeme již cvičení prostná složitější t. j. pohyby paží a nohou třeba čtyřdobé spojitě neb paží a trupu atd. Nářadí nám též stává se přístupnější, rovněž i hry těžší volíme.

Od 14—18 r. volíme pak již složitá prostná cvičení, užíváme nářadí v plné míře a hry volíme více povahy závodnické, ovšem že pro hochy posledně dvě jmenovaná cvičení.

Celkem vzato, nedá se hranice cviků přesně rozdělit a nutno často otázku tu ponechati cvičiteli k rozhodnutí dle znalosti cvičenců a poměrů. Jsou cvičenci 13letí a předce nejsou schopni provést cvičení určená pro 9leté. A proto lépe je dáti začátečníka 10—11 mezi 9leté (t. j. je-li nejapný), čímž se mu lépe poslouží než kdyby byl ve vyšší třídě.

6.) Všechny svaly uvéstí v činnost, to jest hlavní podklad a příčina pro cvičení. Přihlédneme-li na otázku tu se stanoviska fyziologického seznáme, že čím větší práce svalů, tím více se silí, více se mu dostane kyslíku a tudíž dostane se ho všem, což přispěje k stejnému, povšechnému vývinu svalstva.

7.) Práce svalová nutí k větší činnosti srdce i plíce. Jakými cviky tuto svalovou práci přivoditi, o tom různého jsou mínění i nejlepší profesori. My užíváme běhů — skoků a her, ačkoli i jiné, jako veslování, rohování, šerm, kroužení kuželů atd. vydatnými cviky jsou.

8.) Hry mají tu dobrou vlastnost, že při nich můžeme zaměstnati velkou většinu svalů, pro kterouž vlastnost stávají se již cvičeními, jichž bychom neměli pomíjeti. Zároveň tříbí se i mysl hráče, jenž odkázán jest mnohdy úplně sám na sebe se spoléhati a rychle se vždy k činu rozhodnout.

9.) Známo nám, že člověk nedýchá jenom ústy, ale i také kůží. Mají-li se póry udržeti čisté a otevřené, k tomu nestačí jenom mýdlo a voda. Jediný pot otevře a vyčistí póry náležitě. Cviky prostnými možno docíliti lepšího zapocení než cvičením na nářadí a proto mají pro nás větší cenu. Na nářadí dostaví se spíše umdlenost a zapocení docílíme jen je-li tak 100 nad nulou.

10.) Ovšem že cvičení na nářadí má svou cenu z jiného stanoviska a hodí se výborně co pomůcka cvičební pro dospělé mladíky a muže od 18—30 roků.

11.) Pro dítky se nářadí nehodí a cvičíme-li na něm, pak vynecháme co možná podpory a klik docela.

12.) Úsilovné cvičení dítek na nářadí přivádí často zakřivení kostí a je vzrůstu na závalu vůbec.

13.) Kázeň při cvičení je hlavní věc a tu udržeti je povinností cvičitele. By tak s úspěchem činiti mohl, je na prvním místě třeba, aby pořádek sám zachovával. — Mnozí cvičitelové užívají též rozličných trestů. Možná, že jest to někde dobré. Záleží opět na cvičiteli, by znal své dítky a poměry, v nichž pracuje. Rozhodně je však nutno, by si počínal vždy sebevědomě a ku všem rovnoprávně. Mazlení se s jedním vyvolá nespokojenost a neposlušnost u druhých. Aby neposlucha nekalil jiných, pošleme jej z hodiny domů — dopíšme rodičům — vylučme jej na čas ze cvičení aneb pro příklad druhým, vylučme jej ze cvičení úplně.

15.) Cvičení prostná pro žáky od 6 do 9 let.

Z paží skrčených. (A)

- 1) 1 pravou třít v před — 2. skrčit — 8 dob.
- 2) Levou totéž.
- 3) Střídavě totéž.
- 4) Obě totéž.

Pohyby nohou. (B.)

- 1) 1. pravou nohu skrčit — 2. stoj spatný — 8 dob.
- 2) Levou totéž.
- 3) Střídavě.

Pohyby paží. (C.)

- 1) 1. Trčít v pr. stranou — 2. skrčit — 8 dob.

Pohyby trupu. (D. -

- 1) 1. Úklon v pr. — 2. Vzprím. — 8 dob.
- 2) Stejně v levo.
- 3) Střídavě.

(E.

Spojiti A a B.

(F. }

Spojiti C a D (volněji)

Vždy obě paže trčí,
poh. nohou a trupu
střídavě.

(G.

V stejném pořádku probrati:

Trčí v zad a předklon.

E F G spojit s kroky v před. 3 kroky z místa —
4 doby kroky na místě, t. j. 8 dob, pak 8 dob kroky.

Cvičení prostná pro žáky
od 9—14 let.

Zákl. stoj spatný — připažit — čas. 1—4.

A)

1. Vzpažit — výpad v pravo stranou.
  2. Upažit — úhyb v levo.
  3. Vzpažit — úhyb v pravo.
  4. Připažit, stoj spatný — 16 dob.
- Stejně opačně — 16 dob.
„ střídavě — 16 dob.

B)

1. Pr. předp. vzhůru, l. zapaž. — výp. v pr. v před.
  2. L. „ „ pr. „ odhyb v l.
  3. Jako 1.
  4. Základní.
- Stejně počít. l. nohou, 2. paží.
Stejně střídavě, pohyby nohou i paží.

C)

1. Vzpažit - výpad v pravo v zad.
2. Předpažit — předhyb v levo — předklon.
3. Jako první.
4. Základní.

Opakovat v stejném pořádku jako u předešlých.

D)

Vnější zástupy cvičí A, počínaje zevnitř.

Vnitřní C.

Pak změnit: Vnější C, vnitřní D.

Cvičení prostná pro Sokolky.

Zákl. stoj spatný, připažit.

I.

- 1—2 Vzpažit — přednožit v pr.
- 3—4 Pr. předp. dolů — l. zapaž. — podř. zánožmo
— v pravo předklon.
- 5—5, rovná se 1—2.
- 7—8 zákl. — To samé opačně.

II.

- 1—2 upažit — stoj únožmo v pr.
  - 3—4 vzpažit pr. obl. spodem — půlobrat v l., stoj
přednožmo v pr. — zákl.
  - 5—6 rovná se 1—2 s obratem v pr.
- Základní post.

III.

- 1—2 Předpažit — stoj zánožmo v pr.
  - 3—4 upažit — půlobrat v pr. úklon v levo.
  - 5—6 rovná se 1—2, půlobrat v l.
- Základní postavení.
Střídati vnější zástupy I. II. III.
Vnitřní zástupy „ II. III. I.
Po každém odd. cvičení kroků: 16 dob.
- 15.) Pochod k 1. verši Žežulka:
V kruhu 24 cvičenců čelem dovnitř. Rozděl na 4
šestistupy.
1—8 V pr. bok a 6stupy kruhem protichod.
1—8 Šestistupy do středu.
1—8 Šestistupy v l. čelem a šestistup na zad zatoč
kol dozorných.
1—8 V pr. bok a na pr. kruhy utvářít.
1—8 Čelem v zad a v kruzích pochod opačným
směrem.
1—8 Čelem v zad a v kruh spojit.

Stručný pokus dějin metodiky tělocvičné.

Podává M. Řehořovský.

(Dokončení.)

Je pozoruhodné, že Komenský, čím výše, tím více přechází od zábavy tělesné k duševní.*)

Komenský se dále zmiňuje o hrách v "Praecepta morum", složených 1653 a podává vlastnosti dobré hry.

Píšeť v odstavci 15. o hrách a zábavách mezi jiným takto:

1. Když od práce dovoleno bývá uvolnění, hrou se zotavuj, která by způsobila tělu pohybování a duchu občerstvení, jako jsou: kroužek, kuličky, koule a kuželky, míč, běh, skok. Ale vše to mírně, aniž bez přítomnosti neb dovolení učitele.

2. Hry zakázané jsou: kostky, karty, praní, boj na pěstě, plování ve vodách a podobné věci zbytečné nebo nebezpečné.

3. Hru ozdobují: mrštnost těla, veselost mysli, pořádek, hráti vtipně a pravidelně, vítěziti statečností, ne úskokem.

4. Hru zostuzují: nehybnost, záдумчивost, nemírnost, křik a lest škaredá.

5. Sázka děj se nikoliv o peníze neb o knihy, neb o psací potřeby, než aby prohrávající rozkazů vyhrávajícího vykonal, buď aby průpověď, neb historii nějakou pověděl, nebo veršik udělal, neb něco veselého sobě uložného vyvedl.

Že plování zakazuje, tomu abychom porozuměli, musíme míti na mysli jeho náboženské smýšlení, a tehdejší náboženskou dobu.

Zvláštního povšimnutí hodno jest, co Komenský dne 1. ledna 1657 o hrách radě Amsterodámské byl napsal (výňatek). Jest to psychologický rozbor a odůvodnění hry. Praví:

"Abych pak ukázal, že methodou naší nalezen jest způsob, jímž celá škola stane se hrou a jaká věc to jest, co hrou neb hračkou jmenujeme, prosím pozorujte. Vy-měřuji takto:

*) Škola a život 1873 "Komenský o hrách tělocvičných."

Hra jest těla neb ducha cvičení, podniknuté od několika o něco za odměnění ziskem neb poctěním zápasících. Výměr ten v sedmero podmínkách, které činí, že hra jest hrou (t. j. duševní zábavou), zakládá se: 1. v pohyb, 2. zvůli, 3. společnost, 4. zápas, 5. pořádek, 6. snadnost, 7. v konec příjemný, v duše zotavení. Vizmež, co každá ta věc o sobě jest a kterak o cvičeních školních dle metody naší zařízených jest obsažena.

První, co ve hře baví, díím, že pohyb jest. . . .

Druhá ve hře zábava od zvůle pochází, že sem nikdo jinak nežli z vlastní vůle nepřichází a dle svého ne dle cizího usouzení dílo své vede.

Třetí při hraní zábava od společnosti pochází.

Čtvrté, příjemnosti hře poskytuje zápas čili boj o vítězství.

Páté, co hraní lahodným činí, pořádek jest, jež souhrači dle ustanovených mezi sebou zákonů zachovávají se zavazují.

Šesté, co hrám lahodnost připravuje, jest snadný způsob přiučiti se jim.

Ze zásad těchto lze souditi, že Komenský byl veliký pozorovatel a znatel lidské povahy. Jak jeho současníci tak i nástupci, Locke i Rousseau, daleko za ním zůstávají v školní výchově. Nesouhlasím s metodiky německými, kteří počali dějiny metodiky tělocvičné od nástupců Rousseaua. Komenský jest zakladatelem moderní školy.

Nejlépe ocenil jej K. B. Wassmannsdorf, uznaná autorita v Německu, ve spise "Die Turnebungen in den Philanthropinen": "Komenský sám více o rozvoj tělocviku vykonal než všichni němečtí humanisté dohromady."

Lange praví o Komenském, že učitelem jeho prý byl compiler J. Jindřich Alsted (1558—1635) z něhož prý nejvíce čerpal.

Lange nesoudil objektivně: Alsted tak daleko ve své Gymnastice nepokročil a právem není ani od Eulera "Geschichte des Turnunterrichtes" ani od jiných uváděn.

Dále Komenský uvádí vždy spisovatele, z něhož čerpal.

Raumer: "Geschichte der Paedagogik", opakuje výrok Wassmannsdorfov.

Ke Komenskému kladu Locke a Rousseaua.

John Locke (1632—1704), lékař a vychovatel nemocného syna lorda Shaftesburyho, sepsal "Some thoughts, concerning education". (Myšlenky o vychování dětí). Timto spisem stal se zakladatelem školního zdravotnictví.

Knihá jedná o výchově vyšších stavů. Dle něho se všechny děti mají naučiti plovati.

Jeho názory o tělesném výcviku schválil Jean Jacques Rousseau (1712—1778) v proslaveném vychovávácím románě "Emile ou de l'education".

V druhé knize "Emila" praví, že lepších pravidel a základů tělesné výchově by nevynašel, než jak to učinil Locke.

Mínění Raumera, že Guths Muthsova Gymnastika měla původ v Emilu, Lange a Euler nesdílejí.

Než to jest velké důležitosti, že poukázal na gymnastiku jako výchovný prostředek a dal podnět k dalšímu rozvoji tělocviku školského.

stiku jako výchovný prostředek a dal podnět k dalšímu rozvoji tělocviku školského.

Základní myšlenka Rousseaua jest, že jen v zdravém a silném těle, duše, t. j. rozum volně se vyvíjeti může.

Praví: "Má-li tělo duši poslouchati, musí býti silné; dobrý sluha musí silen býti. Čím slabší jest tělo, tím více poroučí, čím silnější jest, tím více poslouchá. Všechny smyslné vášně obývají zhýčkané tělo."

V druhé knize: "Dítka mohou skákat, běhati, křičeti, jsou-li veselá. Všechny jejich pohyby jest požadavek tělesné povahy, kterou sesílití nutno."

"Chcete-li rozum svého chovance vypěstiti, vyvíte jeho síly, aby jimi vládl."

"Je pošetilí mínití, že cvičení těla škodí vývoji duše; obě činnosti se musí podporovati."

Doporučuje velice koupání a plování. Cviky rozděljuje na přirozené, nebo-li mechanické, a cvičení smyslů. Žádá na Emilovi, by vynikal ve všem nad jiné, v běhu byl nejrychlejší, v zápase nejsilnější, k práci nejschopnější a ve hře nejjobratnější.

Sokol Americký.

— Kdyby všude dbalo se především zájmů sboru a nikoli zájmů jednotlivců, jinak by to leckde vypadalo.

— Dne 21. t. m. oslaví Těl. Jed. Sokol Podlipný v Detroit svou desetiletou činnost. Prejeme v další práci hojně zdaru!

— Kdo ví předem, že povinnosti, jež mu ten neb onen úřad ve sboru ukládá, nebude konati, bude-li do něho zvolen, proč jej přijímá?

— T. J. Sokol v Omaze a Sokol Chicago v Chicagu domohly se vlastních tělocvičen. Jest nyní na sborech těch, aby ukázaly, že skutečně pěkných a prostorných tělocvičen potřebovaly.

— Každý kdo čte Sokola Amerického, ať přečte si pozorně dopis osvědčeného dopisovatele jednoty newyorské, upřímného a horlivého bratra Bohdaneckého v tomto čísle obsažený. Jest v něm tak mnoho pravdy!

— Posluchači z cvičitelského běhu chicagského navrátili se ku svým sborům, rádi by okázali, čemu se přiučili, však žel, někde nemají skorem koho by cvičili. A některé sbory mnoho se nenamahají, aby si dobré cvičitele získali.

— Bylo by zajímavé zjistiti, kolik as Sokolů čte Sokol Americký. Bylo by to as číslo zahanbující. Nepochybujeme o tom, že jsou mnozí, kteří neví ničeho, co se ve sborech a v N. J. S. děje. Nedávno jistý Sokol se divil, že výk. výb. jest v New Yorku, myslil, že jest posud v Milwaukee.

— "A pro těch pět cvičenců chce tento sbor postavit tělocvičnu za 120 tisíc dollarů?" řekl kdysi Sokol J. Mendík, býv. spol. cvičitel N. J. S., vstoupiv do tělocvičny jistého sboru v hodině cvičební. Mnohokrát jsme již vzpomněli uvedených slov — a vzpomínáme jich vždy, kdy se dovídáme, jak v té neb oné tělocvičně, která vyžádala si nákladu mnoha a mnoha tisíc dollarů — cvičí sotva pět šest Sokolů. Jsme to marnotratníci!

— T. J. Sokol v St. Louis stěžuje si do ústředního výboru župy Střední, že jest nečinným, i odpírá následkem toho placení župního příspěvku. Pokud víme, jest župní výbor znova ustaven i snaží se své povinnosti dostáti. Nepochybujeme o tom, že dobrému úmyslu svému dostojí, i že konečně zavládne v župě jmenované činnost žádoucí.

— Dne 17. t. m. pořádá Sokol Chicago slavnost otevření své nové pěkné tělocvičny. Slavnost rozvržena jest na odpoledne a večer, i shledáváme na programu řeči, hudbu, zpěv a komické výstupy. Ani jediného čísla ukázky tělocviku. Máme za to, že tělocvičný spolek při otevírání tělocvičny měl by přece pamatovati také na tělocvik.

— Telegrafické pozdravy zaslali běhu cvičitelskému k závěrečnému veřejnému cvičení Sokolové J. Franc z Baltimore a F. Filip ze Cedar Rapids. Zuřly: Bratři! Nechť výsledek práce vaší dá nový život Sokolstvu americkému. Jen pane bože houšť! F. Filip. — — Drazí bratři! Ku svornému ukončení běhu a zdárnému skončení dnešních závodů hrímavé sokolské Na zdar!

J. Franc.

— Při veřejném cvičení posluchačů běhu cvičitelského návštěva byla menší než malá. Proč tak slabě dopadla, nenalezáme žádné slušné omluvy. Za to potěšili jsme se, že někteří Sokolové ze vzdálených měst vážili cestu do Chicaga, aby byli cvičení zmíněnému přítomni. Byli to z Manitowocu Sokolové: Kostlivý, Fanta a Miller; ze Cedar Rapids pak Sokol Hrbek. Kdybychom měli v Chicagu takových Sokolů, pak by siň Plzeňského Sokola byla malou pro podobnou významnou událost jakou bylo vzpomenuť cvičení.

— Učinili jsme již zmínku, že roku příštího připadají závody Nár. Jed. Sokolské, jež pořádány budou v Clevelandu. Mají-li závody státi se tím, čím si je žádáme, dlužno aby jich pamětliví byli ve všech sborech již nyní, kdy cvičební období zase většinou po prázdninách letních bylo zahájeno. Očekáváme, že závody příští valně rozšířeným programem, i že účastenství při nich bude četnější než kdykoli. Již nyní měli by také ve všech sborech toho hleděti, aby zřízen byl nějaký fond závodní, z něhož by se pak borci k závodům vypravili. Nechávali se i peněží stránka až na poslední chvíli, řekne se: "Není peněz" a borci musí zůstat doma.

— Čím méně kdo ví, tím spíše o sobě se domnívá, že ví všecko. Pochytili-li takový trochu běžných frází a je-li při tom nadán smělostí, již správně v takových případech jmenujeme drzostí, pak má pevně za to, že jest mužem, i že dle jeho náhledu mají se řídit jiní. V každém sboru, žel, sejdete se s takovými figurami, kteréž ku velké škodě věci naší dovedou svým křiklounstvím a mlácením hubou odstrašiti rozvážlivé a hluk a spory nemilující pracovníky. O některém sboru možno dobře říci: "Nebýti toho neb onoho jeho členu, dnes byl by v poměrech daleko lepší." Však není tak žel jen u sborů sokolských. Týž nešťastný a ničivý úkaz pozoruje se i u jiných našich spolků. Jest to neštěstím, že lidé bez inteligence, bez vzdělání, často i pochybného

karakteru dovedou vtlačiti se v důležitá místa ve spolcích a uplatniti v nich svůj vliv, jen když jsou důkladnými tlučhuby. Jeden z tohoto druhu dokazoval nedávno svému sboru, když jednalo se o obeslání cvičitelského běhu, že jest naprosto zbytečno nějaký běh pořádati, cvičitelem že může se každý vychovati snadno sám. Inu ovšem, člověk takový, který sám sotva do školy chodil, který sám ničemu rádně se nenaučil, který však jsa obdařen srdcem tvrdým, bezohledností a sobeckostí neobyčejnou, jmění následkem lehkomyšlnosti jiných nastřádav, má za to, že jest mrháním času ve školách něčemu se přiučiti. A takoví lidé mají často hlavní slovo. Hanba!

O mezích ženského tělocviku.

Přednesl školní rada Dr. Kuepper.*)

Třetího dne hamburské slavnosti kráčelo na cvičiště dle taktu bubnů a píšťal as 1000 paní a dívek, členky tělocvičných spolků, aby provedly svá cvičení před nepřehlédným množstvím diváků. Většina oděna byla temně modře s bílými námořnickými límci, několik set, jež nalézaly se ve středu průvodu, měly šaty šedé s červeným lemem a pasem. Pohled překvapující a srdce okřívající! Jak četné společenské předsudky dlužno bylo překonati, než se těmto spolkům podařilo, takové zástupy v ženské odbory sloučiti a k slavnosti vycvičiti! K vděčnosti za to družila se v srdci každého přítele národa radostná naděje, že v brzkou vřdu ku prospěchu žijícího a příštího pokolení v ženském světě tělocvik se zahostí a že časem jako v tělocvičném oděvu zmizí takové pošestilosti modní, jež jest dle úsudků všech lékařů a umělců zavrhnouti.

Že i tato část nádherné slavnosti se zdařila, jest známo, leč nelze tu zamlčeti, že všechna cvičení neklidila stejného potlesku.

Již prostná cvičení neměla vlastně ženského rázu, nýbrž byla téměř ve všem rovna prostným cvičením mužů. Přirozeně neprováděly ženy svých cvičení tak úsečně a ostře, jak jsme toho u mužů zvykli. Chyběly tu bleskové přeměny velikých těles, známka dokonalého výcviku, jak u vojska se jeví. Měla se voliti ženská cvičení, na příklad obraty, poskoky.

Najednou se množství rozptýlilo v nejpestřejší shluk, aby se spořádalo ve družstva na četných nářadích, jimiž byl prostor obklíčen.

Také při pilném cvičení na nářadí ustupovala v celku ženskost značně. Věc dělala dojem, jakoby se ženy pokládaly oděvem za dostatečně chráněné, aby nápodobovaly muže ve všech cvičeních, nejvyšší odvahy požadujících. Hranice, jež pohybům žen vytkl mrav, hluboko ve vědomí lidu tkvěcí, byly tu překročeny nemírným houpáním na kruzích, komháním na hrazdách, přisedáním jízdo na bradlech, skrčkami a roznožkami na koni.

Spolu bylo nutno s bolestí pozorovati, že mnozí z divajících se mužů a žen se zlobili, a i hlasitě fuj! tu a tam bylo proneseno. Leckdo prý se vyjádřil, že teď svoji dceru ihned ze spolku odhlásil.

Zlý hlas zmizel, když menší i větší oddělení mistrně prováděla tu v pestrém střídání uměle se vinoucí reje se zpěvem, jinde zas rozličné hry, jako odbíjenou s tamburinami a házení kroužky. Pořadu dokonce hodna byla cvičení s činkami, dřevěnými a železnými tyčemi, z části i rejevitě prováděná, nejvíce pak obdivována byla cvičení s kuželi u žen dosud vzácná.

Tyto obrazy byly tak milé, že jásot nijak neměl konce. Tu přece nejvábňejší vynikala krása pohybujících se skupin, údů a oděvů. S uspokojením a s usmířením rád každý řekl, že při cvičení na nářadí jenom dětská rozpustilost uchvátla jednotlivé cvičen-

*) Nevahali jsme přeložiti v plném znění zajímavou tuto přednášku, jež konána v berlínské radnici 12. listopadu 1898. Vývody přednášejícího jsou dojísta pozoruhodny, pro nás pak v dnešní právě době jsou tím zajímavější, čím většího rozšíření nabývá u nás ženský tělocvik a čím častěji objevují se zjevy, jež dlužno pokládati za překročení hranic a za vybočení z mezí.

ky, tak že zapomněly, kde se nalézaly a kolik očí bylo na ně upřeno.

Slavností za skutečně dokázané možno pokládati toto:

1. Mezi mužským a ženským tělocvikem jsou významné rozdíly, jež nesmějí se nikdy, obzvláště před veřejností přehlédati.
2. Jest třeba uvažovati, zdali by se tyto rozdíly neměly v tělocvičném písemnictví ostřeji vytýkati, než jak se dosud dělo.
3. Známy tělocvičný oděv, i u zdejších ženských odborů zavedený, jest účelný a přistojný.

K tomu budiž jen připomenuto: Temným šatům dlužno dáti přednost před světlými. Bílé punčochy, bílé sukně, nelze doporučiti.

Sukně jest ovšem při některých cvičeních na překážku. Leč o jejím odstranění nelze v Německu mluvit. Naše oko jest od stáletí na sukni zvyklé. Její řasy lebece srovnávají se se zákony krásy. To zajisté bylo i přesvědčením umělce, který dívčí ideální postavu na vítězném sloupu na královském náměstí neoděl v řecký šat, jemuž se druhdy dávala přednost, nýbrž dnešní sukni, ovšem nikoliv sukni jako bečka nadmutou, ani úzkou sukni na ulici, nýbrž — sukni, jakou dnes nosí cvičenky.

Čtvrtá věta zní:

„Ženský tělocvik nesmí přijíti v odpor s názory, jaké má náš lid o slušnosti a mravnosti.“

V tom spočívá tento požadavek:

Kdo se obírá vedením cvičení v ženských odborech, má netoliko znáti fyziologickou působnost cvičení, nýbrž musí také s jemným smyslem dověsti oceňovati jednotlivé cviky dle mravního účinku na cvičenky samé, na odbor a na případné diváky.

Tento požadavek nemůže se zdáti učitelu tělocviku podivným; vždyť on ví, že i při cvičení hochů a mužů vynechává se mnohé cvičení, které by mohlo býti zdraví prospěšné, proto že odporuje zákonům krásy a mravnosti. To má teprve platnost v ženských odborech. Tu třeba sice také prováděti cvičení síly — jinak by to nebylo cvičení — ale nutno jest dojista vyjmouti každé cvičení, které odporuje ženskému citu něžnosti, a ve cvičební hodině nesmí si žádná cvičenka vybíratí něco, co mají ostatní za nevhodné.

Ale ovšem musí míti platnost přirozená slušnost, jež se zakládá na pravé mravnosti, nikoliv upejpání, jež jest přece jenom licoměrností, poněvadž se s pravou mravností nesrovnává.

Dovolí-li však anebo dokonce, požaduje li učitel tělocviku takových cviků, k nimž se děvče dobře vychované chystá ješ s mravní nevolí, dočká se toho, že nejlepší členky mu odejdou. Neboť při ženské mravnosti jest cudnost významným rysem. Spanilým jejím projevem jest uzardění, klenot, který propůjčil stvořitel čistým za strážného anděla nevinu. Pozor před ním! Aby mladistvá odvaha nevybočila, mají naše cvičenky samy neuprosnou kázeň prováděti. Kdyby pak chtěl vedoucí ženského odboru býti lhostejný k tomu ušlechtilému citu, bránil by dojista nejživějšímu ruchu svědomí a pohřbíval smysl pro počestnost.

Vedoucímu ženského odboru nesmí tudíž chyběti mravní takt. Jemu jest netoliko třeba míti jej jako přirozenou vlohu, nýbrž také rozvíjeti jej v celém svém životě jako cnost.

Napomenutí k opatrnosti měžď protiváhu v jiném:

5. „Nechť pro citlivou povahu nekazí se potěchla žen ze cvičení“.

Citlivůstkářství dostaví se snadno u lidí, kteří neznají přirozených poměrů životních. Kdo na příklad hýřivě požívá krásných umění, poesie a hudby, toho se záhy bude přirozeno citlivě dotýkati a on bude je nespravedlivě odsuzovati jako hrubé. Svěžímu mravu a nepřekroucenému vzdělání našich cvičenek zdá se podobná povaha skutečně mēlkou. Jest jim k nevystání, cítí-li někdo urážku, kde není úmyslu a tudíž i viny. Nechť si proto vedoucí bedlivě uchovává svoji nepodjatost. Té se cvičenky svěří rády a vzpírají se při ní jen tolik, jak to předpisuje jich vlastní taktnost, s neklamnou jistotou rozhodující. — Když tedy v zápalu rozkoše z pohybu a v mladistvé divokosti něco neobyčejného se provede — vedoucí zachovejš se jako matka, přirozeně vychovaná, náš vzor vychovavací. Neponužije tu žádného slova, nýbrž jí dostačí nanejvýše pohled neb nesouhlasný posuněk.

Proti nevině jest rozhorlení, slovy rozšiřované nespravedlivé a ono fu! na hamburské tribuně pro diváky, mohlo se týkati vedení, jež proti přenáhlenosti v čas nezakročilo. Kdo je vyrazil, bude

zajisté skládati ze sebe zodpovědnost, bude-li obviňován, že měl na mysli dívky samotny. U těchto děvčat byla by oprávněna jediná jen asi hana, jak ji Schiller dovozuje pravě, že bytost lidská trpí škodu na důstojnosti, oddává-li se slepě nějaké vášni a byť by to byla jenom rozkoš z pohybu, jež sama o sobě jest naprosto bez zřetlivosti.

Nemáme proto ani v tělocvičném cvičenkám trpěti, aby se příliš vybouřily. Jen ten, kdo sám sebe ovládá, může sobě zachovati důstojnost a vynutiti si úctu.

Ostatně nepoddajnost zůstane při celém styku zachována nejlépe, když se učitel a cvičenky horlivě vynasnaží, aby čas dobře zužitkovaly a aby učinily ve cvičení řádné pokroky.

6. „Nevystupuj se ženským odborem často na veřejnost a toliko před omezenou veřejností.“

Příroda a přirozené poměry životní vytkly sice ženě užší hranice působnosti a obcování nežli muži, leč uvnitř těchto hranic jest její práce mnohem rozmanitější, děje li se s pečlivostí a svědomitostí k blahu rodiny, což pravě myslí ženské jest vlastní. Nesčetné malé starosti a námahy, jež převzítí jest matce, ženě neb pečlivé sestře v domácím životě, jsou ve svém celku břemenem často velice těžkým.

Dvacet mužů dohromady by uneslo těchto potíží, a nemají jich míti; přece však s povděkem mají je uznávati.

Tak dává Goethe mluvití svému ideálu německé ženy, Dorothei o povolání ženském.

Tělocvik má pomáhati, aby sobě ženy uchovaly a zvýšily svěžest, radost z práce a neúnavnou sílu pro toto působení u domácího krbu, jehož nikdy nelze dosti velebiti. Žena, ve shodě s mravním svým povoláním jest již od přírody zdržlivá, ostýchavá a jemnocitná; tak se sluší ochránkyni rodinného štěstí a nositelce zděděných mravů. Vystoupí-li žena z této zdržlivosti, může se tento krok státi pro ni osudným. Tento ostych před veřejností nezakládá se na slabosti, nýbrž povstává z přirozené, již u malého děvčete se jevíci náklonnosti pro drobnost, něžnost a dozrává působením výchovy a starého ctihodného mravu ve skutečnou ženskou cnost. Muž ctí a má rád souměrnost ženské výchovy a střeží se ji porušiti. Veřejné cvičení ženských odborů lze schvalovati, jenom když má za úhel šířiti tělocvik. Ale nevkládě ho bezmyšlenkovitě v rámec spolkových slavností, nýbrž vybeř pro ně takové posluchače, kteří mají největší zájem a kteří mohou pro šíření věci tělocvičné působiti. — Mladé nezralé lidi připouštěti jest naprosto pochybeno.

Ale budiž též značně vyběračný v předváděných cvičeních. V hodině tělocvičné projde leccos, co jest pro veřejnost s odvahou. Při stanovení cvičení, jež mají býti předvedena, bude nezřídka nutno svěřiti rozhodnutí taktáimu mysli žen.

(Dokončení.)

Z R u s k a .

Tělocvik na Rusi vzrůstá z německých plének a Sokolové čeští jsou jeho apoštoly. Konečně i vládní ledy roztály a jméno „Sokol“ nezni jim již tak hrozně. Po ruských městech počínají se zakládati spolky tělocvičné, dokonce již pod jménem „Sokol“. Záhy stane se tak v Tiflise na Kavkaze, kde několik Čechů, mezi nimi rodák náš br. Ant. Lukeš, zdárně působí.

Semenišťem tělocviku jsou školy. V Tiflise na tamnějších gymnáziích pořádají každoročně „publičnoje ispytanie v gymnastikě“ a u příležitosti takové veřejné zkoušky z tělocviku, jež odbývala se na prvním gymnasiu, píše tifliský časopis „Kavkaz“:

„Přes nepříznivou pohodu sešlo se obecenstvo v značném počtu (na 1000 osob) a zkouška odbyla se oživeně a vesele. Všechna cvičení žáků provedena s velkým úspěchem. Po velmi úmorných cvičeních ve vojenské gymnastice a šermu předstoupilo před obecenstvo 146 žáků mladšího dorostu, slušně a v přísném pořádku, v koloně, načež rozestoupivše se, provedli na celém cvičišti řadu volných žisel (4 figury) za průvodu zvuků gymnasijsního orchestru. Mezi tím 18 cvičitelů provedlo skvěle 3 čísla na nářadích. (Bradla tu nazývá ruský list „vysoko upevněnými paralelnými trámy“.)

Náčelnická zpráva župy

Jméno jednoty:	Počet členů činných	Počet členů přispívajících	Počet záruk od 14 roků	Počet záruk do 14 roků	Počet zádek od 14 roků	Počet zádek do 14 roků	Počet členů cvičících	Počet členů cvičitelského sboru	Počet Sokolek	Kolikrát cvičili členové	Kolik družstev	Úhrnná návštěva	Prům. návštěva
Těl. Jed. Sokol St. Louis	154	—	32	41	32	43	20	6	—	15	2	188	12
Plzeňský Sokol v Chicagu	185	—	21	44	6	39	10	pl. evič.	57	23	1	120	5
T. J. S. Čechie, Chicago	80	—	11	29	—	12	21	2	22	27	2	540	20
Těl. Jed. Sokol Tyrš, Chicago	62	—	—	96	—	52	12	pl. evič.	24	22	1	141	6
T. J. S. Vlast, Chicago													
T. J. S. Tábor, Chicago	38	—	—	25	—	—	5	3	8	26	1	—	
Sokol Chicago, Chicago	115	—	—	40	8	24	15	7	25	24	1	216	9
Klatovský Sokol, Chicago	44	—	3	20	—	3	—	—	9	—	—	—	9
Č. Am. Sok., Manitowoc, Wis.	23	—	5	7	—	—	8	2	—	15	1	80	5
T. J. S. Milwaukee, Wis.	133	—	48	62	—	36	16	3	51	26	1	10	3
Celkem	834	—	120	364	46	203	107	23	196	178	10	1295	69

Celkem se hlásilo k župě koncem měsíce června 1889 lidí. V tom schází T. J. Sokol Vlast v Chicagu s celým počtem 18 členů. Zábav pořádaných v župě: 1 taneční zábava, 4 divadelní představení, 1 vycházka, 1 přednáška, 2 veřejné cvičení ve

Náčelnická zpráva župy

T. J. S. Omaha	97	—	13	35			25	12	18	23	1	181	7
„ So. Omaha, Neb.	39	—	13	9			6	—	—	24	1	84	3
„ Kar. Jonáš, Abie, Neb.	32	—	1	4			4	—	—	12	1	43	3
„ Žižka, Bruno, Neb.	17	—	7	15			9	—	—	19	1	97	5
„ Prague, Neb.	35	—	6	23			12	3	—	21	1	153	7
„ Tyrš, Cedar Rapids	94	—	24	18		16	13	2	—	22	1	114	5
„ Crete, Neb.	46	—	5	—			10	—	9	32	1	270	8
„ K. Jonáš, Wilson, Kas.	23	—	3	—			8	2	—	20	1	144	7
„ Black Wolf, Kans.	19	—	2	3			8	—	—	16	1	120	7
Celkem	402	—	74	107		16	95	19	27	189	9	1206	52

Zábav pořádaných v župě 9 a sice: 4 divadelní představení, 2 výlety (jeden spojený se cvičením), 1 přednáška, 1 spolek. U jednot v Clarkson, v Humboldt a ve Schuyler vůbec necvičí. T. J. S. Linwood a T. J. S. Plattsmouth mně neodpověděly. Dále žádám, by mně bratři náčelníci zasilali zprávy vždy v čas, bych jim o každou zprávu nemusel až 3krát psát.

dní za druhé čtvrtletí 1899.

Kolik družstev	Úhrnná návštěva	Průměrná návštěva	Kol. cvičili žáci do 14 roků	Kolik družstev	Úhrnná návštěva	Prům. návštěva	Kolikrát cvičily žačky od 14 r.	Kolik družstev	Úhrnná návštěva	Prům. návštěva	Kol. cvič. žačky do 14 roků	Kolik družstev	Úhrnná návštěva	Prům. návštěva	Kol. cvič. Sokolky	Kolik družstev	Úhrnná návštěva	Prům. návštěva	Kolikrát odbyv. cvičení pořadové	Úhrnná návštěva	Počet schůzí.	Počet a jména odborů
3	401	23	17	6	964	57	9	3	249	27	17	6	939	55	cvičí se žákyněmi		1	35	5	5	Těl., těn., div., pěv., dám. odb., trub. a buben. odb. P. S.	
2	289	12	24	3	952	39	23	1	255	11	24	2	850	35	od 14 r. cv. jich 6		—	—	6			
1	243	13	18	2	738	41	—	—	—	—	18	2	315	17	5	1	35	11	—	—	6	Sokolky Čechie.
—	—	—	22	4	1338	60	—	—	—	—	22	2	713	32	—	—	—	—	—	—	3	Sokolky Tyrš.
—	—	—	26	2	654	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	46	8	Odbor divadelní.
—	—	—	24	3	828	34	24	1	184	7	24	2	524	22	—	—	—	—	—	—	—	—
1	22	2	16	1	187	11	—	—	—	—	9	1	23	13	—	—	—	—	—	—	—	—
s čl.	42	3	10	1	71	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	21	3	—
1	42	1	26	1	164	6	—	—	—	—	14	1	101	7	7	1	51	7	—	—	6	—
8	1039	54	183	23	5896	280	56	5	688	45	128	16	3165	181	12	2	86	18	7	102	37	—

T. J. Sokol St. Louis a Klatovský Sokol podaly zprávy pouze za 2 měsíce. 1 odpoledne, 4 výlety a 1 výlet spojený se závodem žáků do 14. roku.

Vojt. J. Čuchna, župní náčelník.

dní za druhé čtvrtletí 1899.

1	186	8	22	2	453	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	102	3	Pěv., dram., cvič.
1	234	9	24	1	146	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	..	3	Dram., cvičící.
cvičil 1 se členy	1	12	1	36	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	18	3	Cvičící.
1	107	6	15	1	88	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	..	3	Cvičící.
s čl.	57	3	16	1	185	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	18	3	Dram., cvičící.
1	236	9	24	1	324	13	—	—	—	—	16	1	292	18	—	—	—	—	..	..	3	Cvičící.
1	161	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	40	8	1	35	3	3	Cvičící.
s čl.	60	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	..	3	Dram., cvičící.
1	40	2	11	s žáky	25	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	..	3	Cvičící.
6	1081	46	124	7	1257	60	—	—	—	—	16	1	292	18	5	1	40	8	9	173	27	—

é cvičení, (odbyvaly sbory v Black Wolf a Wilson, Kans.), též jedny závody mezi jmenovanými sbory. děli ani na druhý dotaz, zda-li cvičí neb ne.

Boh. W. Bartoš, župní náčelník.

(Pokračování ze str. 151.)

Cvičitelové (vorturneři) ti plnou měrou osvědčili svou hbitost, lehkost a sílu za stálé a bouřlivé pochvaly četných diváků. Nemenší nadšení vyvolalo cvičení 42 mladších žáků s kuželi. Cvičení to budilo pozornost svou zvláštní rozmanitostí (9 figur) a harmonickými pohyby při zvucích valčíku. Všeobecné uspokojení zřítí bylo na očích diváků, milý byl pohled na bodré, hbité, zdravé mladé gymnasty.

O tělocviku jest známo, že jest prostředkem k utužení a rozvíjení síly tělesné i zdraví, tu jsme však znamenali i jeho hluboký význam pedagogický. V posledním na př. cvičení s kuželi, kteréž se tak obecenstvu líbilo, bezděky takřka přichází dětem na mysl nevyhnutelnost souhlasu vlastního výkonu s výkony druhých (v tom případě soudruhů) tak jako nelze bez tohoto souhlasu dostihnouti harmonie a krásy. Nelze také pochybovati o tom, že toho druhu rozmanitý a zajímavý tělocvik způsobuje i mravné zlepšení. Dojem, jež učinilo na Rusy studentstvo české v době pražských slavností Palackého, značnou měrou lze vysvětliti všeobecným po Čechách rozšířením tělocviku. "Jak potěšitelný dojem — píše v "Novom Vremeni", r. 1898, č. 8009, pan Porfirjev — činí tato studentská česká mládež: není tu žádných unavených, kyselých tváří, není tu ochablosti a klátivosti... ale vidíte, že je to mládež silná i duchem i tělem a skromná — spojení slovanské síly s nesmělostí." Slovem potvrzuje se tu starodávné rčení: mens sana in corpore sano (mysl zdravá v zdravém těle). České tělocvičné spolky "Sokol" velice se rozšířily. "V Sokolech" — píše dále pan Porfirjev — "i mladý, i dospělý, i starý — všichni jsou". Je to také pochopitelné, neboť pravidelné a postupné utužení sil fyzických a zdraví jest užitečné a nevyhnutelné v každém věku.

Připomenu při tom zajímavé setkání hraběte L. N. Tolstého s doktorem lékařství Bělogolovym. Když hrabě mezi řečí namítl, že v 70 letech mysl jeho pracuje s větší jasností nežli dřív za dnů mladosti a dospělosti, zesnulý doktor přiznal, že při normálním zdraví je to možné a že tak má být.

Tělocvičné spolky byly založeny i u nás, v Rusku: tak jsou známy podobné spolky v Petrohradě, Moskvě, Charkově a j. Náš Tiflis nemá sice posud takového spolku ruského, avšak pokud jest nám známo, doufá se v brzké jeho založení. V dobrý čas! (Tolik co Na zdar!) A prvé gymnásii s její energickým zástupcem i patrně zkušeným a svou práci milujícím učitelem tělocviku, i také s jejími junými molodci Sokoly; prvé gymnásii, jež přivedla nás na tyto myšlenky svou neunavnou rok od roku rostoucí snahou po dosažení vytčeného cíle, přejeme všeho úspěchu v pokračování v této užitečné práci.

"Naše Hlasy."

— Ruský ministr vyučování vydal právě nařízení, kterým se dovoluje studentům bez rozdílu býti členy spolků dobročinných, sportovních a tělocvičných. Ovšem že na vlastní spolky tělocvičné na Rusi se dosud nezmohli.

"Sokol" pr.

Státní závody sokolských sborů v Nebrasee.

Státní závody odbyvané dne 10. srpna 1899 odbyty ku všeobecné spokojenosti.

Želíme jen toho, že jednoty, které súčastnění přislíbily a závodníků neposlaly, měly alespoň v čas nám změnu oznámiti a mohlo se tím předejiti některým nepříjemnostem z naší strany.

Jednoty zastoupené jsou následující:

- T. J. S. Omaha 2 čety.
- „ Milligan 1 četou.
- „ Praha 1 četou.
- „ Linwood 2 přeborníky.
- „ Schuyler 2 přeborníky.
- „ South Omaha 1 přeborníka.
- „ Crete 2 čety.

Oddělení vyšší.

- První cenu obdržela četa TJS Omaha ..... 2054 bodů.
- Druhou cenu obdržela četa TJS Crete ..... 1997 „
- První přeborník V. J. Kovařík, Crete ..... 385 „
- Druhý přeborník Petr Drozda, Omaha ..... 380 „

Hrazda:

1. cena Petr Drozda, Omaha, 103 bodů.
2. cena V. J. Kovařík, Crete, 102 a půl bodu.

Bradla:

1. Petr Drozda, Omaha, 82 a půl bodu.
2. F. S. Fiala, Omaha, 81 bodů.

Kůň na šíř.

1. F. S. Fiala, Omaha, 79 a půl bodu.
2. V. J. Kovařík, Crete, 75 bodů.

Kůň na děl.

1. V. J. Kovařík, Crete, 97 a půl bodu.
2. Petr Drozda, Omaha, 94 a půl bodu.

Skok vysoký.

1. Petr Drozda, A. Povondra, Omaha, 4 st. 8 pal.
2. V. J. Kovařík, Otto Kubiček, Crete, 4 st. 4 pal.

Skok daleký.

1. A. Povondra, Omaha, 18 stop 8 palců.
2. Petr Drozda, Omaha, 18 st. 4 p.

Skok o tyči:

1. F. J. Fiala, Omaha, 9 stop 7 palců.
2. V. J. Kovařík, Crete, 8 stop 8 p.

Šplhání:

1. Otto Kubiček, Crete, 40 st.
2. V. J. Kovařík, Crete, 33 st.

Břemena 50 lb.

1. F. S. Fiala, Omaha, 56krát.
2. Jiří Dvořák, Schuyler, 52krát.

Oddělení nižší.

1. cenu obdržela četa TJS Praha ..... 1630 bodů.
2. „ „ „ „ Crete ..... 1504 a půl b.
1. přeborník Tom Vlasák, Praha, 311 a půl bodu.
2. „ „ Fr. Marcelino, Crete, 294 bodů.

Hrazda:

1. Tom Vlasák, Praha, 76 a půl bodu.
2. Jos. Kašpar, Praha, 67 bodů.

Bradla:

1. Fr. Pavlík, Praha, 77 bodů.
2. Fr. Marcelino, Crete, 74 a půl bodu.

Kůň na šíř:

1. Tom Vlasák, Praha, 69 bodů.
2. Fr. Marcelino, Crete, 67 a půl bodu.

Kůň na děl:

1. Fr. Marcelino, Crete, 69 bodů.
2. Vaclav Pop, Praha, 68 a půl bodu.

Skok vysoký:

1. F. Vlasák, Praha, V. Smrha, Milligan, 4 st. 8 palců.
2. 8 přeborníků skočilo 4 st. 4 p.

Skok daleký:

1. Tom Vlasák, Praha, 18 st. 3 p.
2. H. Sleidl, Milligan, 17 st.

Skok o tyči:

1. St. Fiala, Omaha, Jos. Marcelino, Crete, 7 stop 6 p.
2. F. Pavlík, Praha, T. Vlasák, Praha, 7 st. 4 p.

Šplhání:

1. Andelt B.; Crete, 31 st. 6 palců.
2. Vác. Clima, Crete, 27 st. 6 p.

Břemena 40 lb.

1. Fr. Novák, Omaha, 42krát.
2. J. Šrámek, Omaha, a Fr. Pavlík, Praha, 40krát.

Při schůzi závodníků ujednáno, aby se pokračovalo na dále na dráze, kterou započala TJS Crete pořádním státních závodů, poněvadž spočívá v tom prospěch Jednot ve státu a zároveň celé N. J. Sokolské ve Spoj. Státech.

Příští státní závody odbývají se budou v Prague, Nebr. Čas určí TJS Praha.

Jelikož se nedostavili soudcové jednotami oznámení, byl sbor cretský nucen požádati bratry J. H. Brta a Josefa Šimečka z Wilber, Neb. a br. Štěpána Kostlána z Freemont, Neb., kteří s ochotou místa soudců přijali, začez jim Těl. J. Sokol v Crete srdečně děkuje.

Doufám, že na dále hnutí toto potrvá a více bujarých Sokolů v řady naše přivede, bychom při příštích hlavních závodech mohli postavit co nejvíce vybraných cvičenců ze státu našeho.

Účinky cvičitelského kursu počínají se blahodárně jevit v naší cvičirně. Br. Otto Kubiček se vynasnažuje, by cvičencům co možná nejstručněji vložil a ukázal, čemu jest třeba rozuměti, kdo chce pravý tělocvik pěstovati a doufáme, že se mu snaha jeho u hochů našich zdaří. Na zdar!

J. B. Jeništa.

D O P I S Y

V Milwaukee, dne 26. září 1899. — Na podnět výk. výboru, by se zakládaly sbory Sokolek, usneseno v našem sboru, by se zvolil agitační výbor, jemuž určeno bylo zorganizovati sbor Sokolek. Do výboru toho byli zvoleni Sokolové Petr Straka, Hynek Vrba, Anton Pittner a Jan Zaliňík. Výbor tento neunavně pracoval až dosáhl kýženého výsledku, neb dne 13. července byl sbor Sokolek uveden starostou Fr. Moudrým, který přiměřenými slovy sestry Sokolky uvítal a prohlásil je za odbor naší T. J. S., načež starostka odboru paní Janečková nelíčenými slovy poděkovala starostovi a sboru Sokolů vůbec: načež svoláno Sokolkám třikrát "Na zdar!" Nyní čítá odbor Sokolek na 80 členkyň, z nichž značné procento pravidelně každý čtvrtek cvičení navštěvuje, tak, že v tom ohledu daleko své druhy, Sokoly, předčí.

A což Sokolky, nemyslíte, že stejnochrůj by Vám pěkně slušel? Nu, uvidíme.

Téměř všechny sbory sokolské k N. J. S. patří, které vyslaly posluchače své do běhu cvičitelského, nyní se těší z návratu jejich, doufajíce, že budou mít cvičitelů obohaceného vědomostmi o praktickém tělocviku, jichž mnoho sborů dosud citelně postrádalo. Pouze naše jednota byla sklamána svým posluchačem, který, byv vyslán do onoho běhu, třetí den již desertoval. Proč? Dosud nám není známo. Jest to politování hodná událost, avšak nyní se již nedá odčinit.

Jelikož v posledním čase jsme měli málo členů, kteří cvičení navštěvovali — ač máme tělocvičnu rozsáhlou a u sboru dosti mladých, schopných sil, kteří by mohli, neb lépe, měli choditi do cvičení — navrženo br. náčelníkem, by se zvolil výbor, jehož účelem má být vypracovati plán a pravidla, která by měla povzbuditi členstvo k činnosti. Jedna z hlavních změn, kterou tento výbor navrhuje, jest: snížení příspěvek o 50 ctů. čtvrtročně každému cvičenci, který nejméně třináctkrát cvičení navštívil a od počátku do konce cvičil. Jest žádoucí, by tato změna setkala se s kýženým úspěchem.

Sdružené damské sbory Slavomira č. 13 a Martha Washington č. 52 J. C. D., sboru Libuše a odbor Sokolek uspořádaly zábavu na oslavu založení základního kamene před čtyřmi roky pro Česko-Americkou síň, která se nadočekávání vydařila. Program byl pestrý a i hmotný výsledek byl uspokojivý, neb se \$200 vyzískalo. Ty věnovány byly ve prospěch téže síně. Obecenstvo znovu podalo důkaz, že si váží stánku, který jest pýchou Čechů milwauckých. Na zdar!

Anton Šabart, dop.

V New Yorku, 1. října 1899. — Zrušil jsem sám sobě dané slovo, že totiž v každém čísle Sokola musí být dopis ode mne, však omlouvám se tím, že jsem byl příliš zaměstnán a pak jsem čekal na výsledek závodů v pořadových a hned na to jsem přišel k náhledu, že jest již na dopis pozdě — a to jest proč v min. čísle dopis

nebyl. Dávám sám sobě důtku a příště se budu řídit příslovím: "Co můžeš učiti dnes a neodkládej na zítra".

Br. náčelník Ferda Martyny již celý měsíc září působí ve cvičirně a mnohé nám již ukázal a pověřil a poznali jsme zajisté všichni, že běh cvičitelský nebyl nadarmo: neschází nic než aby Sokolové cvičení pilně a všichni navštěvovali, pak nejlépe poznáme, že peníze na kurs vyhozeny nebyly a užitek i prospěch budeme mít my, však až posud cvičení není tak navštěvováno jak by být mělo, ačkoli již jest počasí chladné a mnohým výmluva na velké teplo odpadla. I od těch, kteří chodí do cvičení, jest velmi nepravidelně navštěvováno, však již opravdu mne to stále nabálení ku cvičení v dopisech mrzí, neboť každý ví, že se hoši k vůli cvičení k Sokolu nedávají, ačkoli, že cvičiti budou, slibují. Jedni říkají, že jsou příliš staří, jiní že nemají čas a — darmo mluvit, chci říci darmo psát!

A nyní o těch závodech v pořadových. Zde opět bych raději utřel pero a přestal. Ze všech 4 sborů závodily pouze I. a II. sbor; III. a IV. sbor závodit nešel, poněvadž se nesešel dostatečný počet členů. Tedy asi ze sta členů v každém sboru jich nemohli vůdce sehnat 36, tři čety, tolik jich bylo k závodění třeba. I ti, kteří cvičovali pilně před závody, zůstali pěkně doma. Br. Pavlík, vůdce 4. sboru očekával něco podobného. On to říkal již před závody, neboť zná dobře liknavost členů ve svém sboru. Za to br. Fr. Jicha byl skoro jistý, že bude dostatečný počet členů mít, — však i jeho Sokolici sklamali. Jeho práce, jeho namáhání, jest to tam. Do třetího sboru jich chybělo br. Jichovi asi pět, a k vůli pěti členům sbor závodit nešel, ačkoli by soudcové i náčelník byli přistoupili na nějaký kompromis. Členové ve sboru třetím byli rozhořčeni nad tou liknavostí těch co doma zůstali a to všim právem, neboť si byli vítězství jisti. Zvítězil sbor I., udělal totiž jak se samo sebou rozumí méně chyb než sbor II.

Vzhledem k tomu, že to byly první závody toho druhu, tedy se vše ani nemohlo tak bráti jak by se bráti mělo, ale že příští závody budou tužší, a že ledačos nebude co bylo tentokrát, toho nelze připomínat.

Když první sbor nastoupil, tu shledáno, že místo 36 členů jest jich 38, tudíž o 2 více. Však kterási náhoda tomu chtěla, že dva členové, kteří dosti pilně cvičení pořadová nenavštěvovali, byli, ačkoli ještě bylo dosti brzy z rána a ne velké teplo — již na mol. Ovšem, museli ze řady a závodit nemohli. Jest to na pováženou jak mnozí Sokolové své jediné co mají, za co by mnohý boháč dal statisíce, ba i miliony, jak mnozí, pravím, své z dravi ubijí. — Mnohý udělá tisíc kroků a již se ohlíží kde je hospoda anebo soudek. Ani se tak neshánějí po jídle jako po pití. Nevím kde se jim té žízně nabere! Myslím, že piji již ze zvyku! A tu ovšem nemožno se divit, když obdržíme lékařské vysvědčení od člena hlásivšího se nemocným, že na něm jest vyznačena nemoc jako: delirium tremens nebo choroba ledvin a jiné a jiné nemoci, které nemírným pitím si člověk přivodí! Takovým pijákům radím, aby jestli nekonfeji cigarety, aby je kouřili, aspoň budou tam u té veliké armády dřive! "Kdo chce kam, pomozme mu tam" — pravi staré přísloví.

Za poslední 4 roky nám zemřela slušná řada členů — bude to asi kolem 50. Spráskneme ruce nad hlavou, když povážíme, v jakém stáří nám členové umírají, snad asi 2 nebo 3 z těchto 50 byli přes 50 roků staří a asi 3 neb 4 od 40 do 50, ostatní všichni od 22 do 40 roků, tedy v nejlepší věku museli se rozžehnat se světem. Byli ovšem mezi nimi také hoši střední, dobří Sokolové, pracovití a pořádní, na něž nemoc přikvačila způsobem nezaviněným, ač na sebe bývali opatrní. O těch však nemluví, maje na mysli ty, kteří vzdor napominání a vzdor všemu líjí do sebe jako vodu ten boží lágr. Jiným zase bylo pivo jako voda, i sáhli k něčemu ostřejšímu, co zabijí! Potom se nedivme, že skoro každý týden nám někdo zemře. Jest toho dost, když člověk nastudne nebo se u lže, jak pak když si sami pomůžeme k něčemu, co nás stojí život. Říci ku př. někomu: nekuř cigarety, bude tě to někdy mrzet, — řekne vám oslovený, že jste hloupý a ničemu nerozumíte a abyste si hleděli svého — a má pravdu, — jak jsem svrchu řekl, "kdo chce kam" atd.

Jeden člen dole v městě když se cvičilo, než se vyměnilo jedno náčelní zmizel vždy z družstva, a to hodně často a vždy v každém cvičení. To bylo ovšem nápadné a cvičitel si toho brzy povšiml.

dával po něm pozor až konečně jej napadnul. Kupoval si mazák sám a mezi cvičením si odskočil spravit chuť do pokojíčku vedle síně, kde jej měl pod stolem uschovaný. Cvičitel mu to co nejpřísněji zakázal a zvláště když se dověděl, že i jiné k pití mezi cvičením nabádal. Milý Sokolík se sebral, že když prý nesmí pít, že cvičit nebude — a vice do cvičení nešel. Sedával pak v přední místnosti, kde za večer třeba 3 mázy (po 30c.) sám a sám do sebe vlil. Byl veliký, silný, však zemřel ve stáří asi 23 roků. Než stalo po něm ani zač by byl pohřben. Stonal "na ledviny", jak říkáme, a smrt jeho byla hrozná.

Jinou péknou vlastností mezi námi jest častování, nebo jak se říká "šlapání", o tom však v tomto listě napsáno bylo dosti a proto začnu o jiném. (P. r. — Podle toho co nám hoši newyorští vyprávěli, věřili jsme, že "šlapání" patří mezi Sokoly newyorskými minulosti úplně. Škoda, že tomu tak není.)

Nyní fouká již ze strnišťat a proto s velkolepými i nevelkolepými pikniky jest amen. Bylo jich zde — nu řeknu asi 60 — a to myslím, že jsem nepřestřelil, neboť jest zde na 50 spolků a každý odbýval nejméně jeden velkolepý výlet, některý spolek odbýval také dva, jeden velkolepý a druhý více méně velkolepý, jak to kdo vezme, a ze všech těch výletů jest nejvelkolepější ta pyramida vyprázdněných sondků, z kterých by se asi postavila pořádná "Eifellova věž." Ož jsou němečtí sládkci bohatší z našich peněz, toho se nedopátráme, ale stálo by to za to, kdybychom to věděli.

Doba plesů již jest na krku a zábavní výbory si lámou hlavy jak ten který ples pojmenovat. Teď tady máme všecko samý "Dewey" a tu se nechá očekávat, že zde bude i "Dewey ples." Zapomněl jsem podotknout, že jsme zde měli v letě též Husovu slavnost. Návštěva prý mohla být větší než byla, psaly noviny.

V mém sousedství jest hospoda, kde po celé léto v těch největších parnech nejméně dvakrát za týden byla dupanda. Tančilo se jen což, a bylo vždy jako když nabije! Více řeči zajisté netřeba!

Jak na nás má hledět americká veřejnost? Má nás posuzovat dle množství plesů, pikniků a těch různých "tanečních" škol?

Řekne se: Lid má toho dřeni za týden dost, ať se bavi! — Ano. Ale dejme mu zábavu ušlechtilou, poučnou a příjemnou. Hm, — tam zas žádný nepůjde, a tak musíme nechat vše jak to běží. —

Dlužno podotknouti jen tak mimochodem, že Husovu slavnost nepořádala naše jednota.

Na druhé ponděli v listopadu připadá nám schůze nominační, navrhování budou činovníci pro příští rok. Tu bych bratrům kladl na srdce, by nebrali věc na lehkou váhu a navrhovali jen takové členy, o kterých jsou přesvědčeni, že budou schopni a povinnost svou svědomitě vykonávat chtějí. A Sokolové, kteří nomina i přijmou, nechť, jsou-li zvoleni, úřad zastávají! Ne jako v loni, když některé zvolení se hned zase poděkovali, že prý to mysleli jen špásem anebo že nevěděli do čeho navrženi byli. Skoro všechny úřady a výbory v jednotě naší jsou příliš důležité, než aby je někdo ze žertu na sebe přijímal. Máme tu výbor finanční, ten jest zajisté nejdůležitější, sbor důvěrníků, výk. výbor N. J. S. a jiné a jiné. A dbáme-li dobra a prospěchu jednoty, tu již každý by měl předem pomýšleti, koho by pro který úřad a výbor navrhnutí mohl a kdo by se pro ten který výbor nejlépe hodil. Žádný Sokol nechť na sebe raději ničeho nepřijímá, když ví, že vykonáváti to nebude anebo nemůže. Práce dělaná jen halabala jest horší než žádná práce.

Knihovnu máme nyní již v pořádku a započato s půjčováním knih; doufám, že Sokolové místo pinagla a pantiku teď, kdy nastanou dlouhé večery, sáhnou raději po poučné knize, jichž jest v naší knihovně hojnost. V neděli dopoledne a ve středu večer a myslím též v pátek večer, lze se knihy vypůjčit od br. Jos. J. Nového.

Na vánoční "Boží hod" prý sehraje Pěvecký odbor náš velkou operu "Marta", v Sokolovně. No, těšíme se. V neděli, dne 22. října odpoledne hraje Dram. sbor "Deboru" a lze očekávat dobrou návštěvu, neboť již nyní se lidé po lístkách sháňí. "Můj Vojtišek", sehraný 24. září, vydařil se nad očekávání, návštěva pěkná, kus pěkný a hrálo se pěkně. Dram. sbor může si gratulovati a jelikož se hraje ve prospěch Sokolovny, tedy si můžem gratulovati na vzájem. Na zdar!

Mezi Sokoly jsem rozeslal 389 členských lístků na divadla našim Dram. sborem pořádaná a hoši si jich ponechali přes 300, jen 85 jich listky vrátilo. Taký na zdar!

V neděli dne 29. října odpoledne budou závody družstev v Sokolovně. Družstvo starších bude závodit též. Soudit se bude i provádění prostných, tedy se připravujeme! Nyní nás cvičí bratr Martyny šerm. Po svém návratu z Chicaga nám vyřídil pozdrav ode všech, kteří nám pozdrav vzkázali. Líbilo se mu tam, jen ten ospalý život sokolský tam v Chicagu se mu nelíbil, — proto bratři vzpružte se, probuďte se! Na zdar!

Alois Bohdanecký.

V New Yorku, dne 1. října 1899. — (Z Těl. Sb. D. a P. v New Yorku.) — Málem byla bych zapoměla, že jest mně podávati zprávy o sboru našem. A přece jest dosti potěšitelných zpráv. Ku příkladu, že cvičení jsou pilně navštěvována; cvičí nás dle poslední náčelnické zprávy 8 až 10 členkyň, což jest poměrně slušný počet, dále že cvičitel náš br. Ferd. Martyny se navrátil a od té doby cvičíme samé poskoky a tance, hrajeme si nové hry, což jest změna velmi příjemná a cvičení teď mnohem zábavnějším nacházíme atd. atd.

Schůze sborové jsou však slabě navštěvovány a nevím čím by se tomu nechalo odpomoci. Dostaví se jenom osmáct neb dvacet sester do měsíčních schůzí. Hlavní schůze jest ovšem četněji navštívena, ale pak zase to vypadá jako by se odbývala ne jedna schůze, ale pět schůzí. V každém rohu jest schůze a jest co děkovati nebi, že místnost ona nemá rohů víc! To by bylo potom schůzí! Vzdor všemu napominání starostky nemohou si sestry naše ty vedlejší rohové schůze odvyknouti, hovořejí samy pro sebe, na debatách a hlasování se nepodílejíce a pak mimo schůzi vypravují: "Já nevím jak a co jste ve schůzi ujednaly. Dělaté si co chcete!"

Zima se kvapem blíží a tu ovšem třeba na nějaké zimní zábavy pomýšleti. Pilný náš zábavní výbor, který jest volen pro celý rok, usnesl se pořádati maškarní ples dne 9. prosince 1899 v Sokolovně. Že se bratři Sokolové účastní jest skoro jisté, víme ze zkušenosti jak naše zábavy podporují a co jich vždy přijde, když sbor náš pořádá něco třeba v prospěch Sokolovny. Doufám, že se polepší a přejí jim mnoho zdaru k tomu polepšení. Na zdar!

Johanna Voříšková.

Chicago, dne 4. října 1899. — (Ze Sokola Chicaga.) — S velkou radostí běhu pero do ruky, bych oznámil všem čtenářům Sokola Amerického a bratrům N. J. S., že Sbor Sokol Chicaga zahájil činnost svou dne 17. září pod vlastní střechou.

V den ten odevzdána budova za ohromného účastenství formálně sboru. Na to starosta fideletstva, které ohromný ten kus práce za krátký čas provedlo, krátce oznámil výsledek jeho činnosti. A tu když probírány mnohé účty a kontrakty, žaslo obecnstvo, jak mnoho za tak málo peněz fideletstvo dokázalo. Pomyslete, bratři, sbor obdržel budovu v ceně 20 tisíc jen se 13 tisíci dluhu i s pozemky! Jest to vskutku dluh, který nepřesahuje při dobré vůli naše síly a bude-li nás české obecnstvo a ct. spolky podporovati, zaplatí se dluh v čase dosti krátkém.

Dne 14. září uspořádali sobě cvičící členové malý večírek ve staré prachárně, kde cvičili, na rozloučenou. Někteří přinesli chléb, druží uzinky (které zmizely v útrokách br. Mika), jiní objednali pivo, kterého měli všichni "d o s t" a s radostí slibovali jeden druhému, jak budou v nové síni cvičit.

Konečně, než jsme se rozešli, smířili se všichni podáním ruky, neb byla mezi některými osobní řevnivost, kterou tam s tím prachem zanechali.

Br. A. Haller (naš bývalý cvičitel) krátkými slovy nás k činnosti povzbudil a pak opustil jsme síň, která cvičení rozhodně nevyhovovala. Však za tři roky zažili jsme tam chvíli, na které si dosti často vzpomene.

Dne 18. září cvičeno již v síni nové s činností lepší, o které podám zprávu příště. Zvláště házená do koše těší se veliké oblibě.

Dne 19. září odbývána první schůze v nove síni a při té příležitosti oslovil starosta Sokol Vác. Červenka přítomné bratry povzbuzující řečí, na kterou by zvláště ti mladší neměli zapomenouti.

Řeč ona zněla doslovně :

“Sokolové!

“Dnes poprvé nacházíme se pod vlastní střechou, dnes poprvé nacházíme se ve vlastní místnosti, a k takovému dnu neměla by ani jediná hlava, ani jediný člen tohoto sboru chybět. Jen v málo dnech bude práce naše dokončena. Jak rádi sobě členové fideřtstva po ukončení této stavby oddechnou, nemožno Vám ani vypovědět; neboť mnohý z Vás nemá zdání, co času, chůze, ba i peněz fideřtstvo musilo obětovat, a při tom mnoho zloby a trpkosti snést, než přišli jsme k tomu cíli. Od posledního března, kdy rozhodnuto sborem do stavby se dáti, málo bylo dnů, z nichž část času by fideřtstvem nemusela býti věnována stavbě. Nebyla-li schůze, bylo třeba obstarávání různých potřebných věcí, nebylo-li třeba objednávek, bylo nám třeba popoháněti některé kontraktory, tak abychom v ustanovený čas se do budovy mohli dostat, a jelikož každý z nás musí přes den v potu tváře chléb si dobývat, musily být obětovány večery, a těch bylo tolik, že mnohdy trpka včítka manželky — “Ty už zas jdeš, vždyť tě děti hnedle nebudou znát” — byla skoro pravdivá. A při tom všem bylo nám namnoze jen se zlobou a trpkostí práci svoji skájeti.

“Nyní, ač se stavba blíží ke konci, konec práce naši se neblíží. Kdosi pravil: “Kdo zůstane stát, ten nazpět jde.” My nemůžeme, nesmíme zůstat stát, neboť zůstat stát znamená jiti zpět, a jiti zpět znamená zkázu!

“K Vám dnes, Vy mladí Sokolici, pozvedáme hlasu svého, abyste v této nové cvičiřně nejen na těle, ale i na duchu se vzpružili a ku prospěchu a udržení této budovy rukou svých k práci přiložili. Nynější fideřtstvo vykonalo pro Vás práci dosti obtížnou postavením této prostorné a vzdušné tělocvičny a třináct tisíc dollarů dluhu na ní lpícího není u porovnání s budovou dluh ohromující, takže chopíte-li se svorně a upřímně práce, můžete dluh tento v dost krátkém čase značně snížit.

“Avšak neočekávejte, že fideřtstvo samo může vše vykonati. Uvažte, že máte v fideřtstvu až snad na Sokola Jirouška členy, jimž čtyřicítka přelétla již přes hlavy — ne-li, tedy od ní není daleko — a tu již nelze očekávat od každého práci s neochabujícím zápalem. A protož Vy mladí stůjte na stráž a uvidíte-li, že některý z těchto veteránů v práci ochabuje, neříkejte toto neb ono mělo být vykonáno, neposílejte od Pontia k Pilátovi a od Piláta k Pontiovi, ale jděte sami a vykonejte věc, kterou uznáte, že dobrá jest.

“Minulé neděle zajisté že zaplesalo srdce každému z nás nad morálním výsledkem odbývané odpolední slavnosti. Bylo to vzplanutí národního citu — byl to žár citů po otcích zděděných. Vy jinoši neustávejte v činnosti, tak aby tento žár nebyl jako žár ze slámy, který vzplane v minutě a opět hned shasíná, ale přibazujte stále na ten oheň citů národních a on nevyhasne. Na zdar!”

Že nezůstala tato řeč bez účinku, jest vidět z toho, že hned zvolen výbor na maškarní ples ze samých mladších a spolehlivých členů.

Dne 4 listopadu pořádáme ples ve prospěch náčinní, při němž hodláme odbývati zápas “Házená do koše” mezi chicagskými sbory, k němuž mají všichni Sokolové v stejnkroji volný vstup.

Na zdar! A. Červenka, dop.

V Detroit, Mich., dne 6. října 1899. (Ze Sokola TJS Podlipný.) Sedím zabloubán v myšlenkách — nepřehlédná spousta blahých upomínek kmitá se mi před zrakem. Hledím bych dostihl ony dny, kdy sbor náš byl založen, neboť právě tento měsíc hodláme oslavit desítileté trvání, totiž 21. října v sobotu. Pohlížím-li na počátky našeho sboru, cítím se býti blaženým. Tehdy byl jak se říká pravý sokolský život; každý cvičil, každý pracoval bez nacení, bez pokut a bez omluvy jakékoli. Bylo nás málo, pouze 17 členů! A jak byla silná opoziční strana! Ta byla tak silná, že se musí každý z nás diviti, že dosáhli jsme dnešního jubilea.

Každá dobrá věc při začátcích má své nepřátele, je-li však dobrá, tu je přetrvá. My měli těch nepřátel hezkou porci, ale vzájemnou činností jsme je překonali a dnes jsme vítězi.

Jaké podivné náhledy měli o nás mnozí a jaká podivná jména nám dávali ani není k uvěření! My zkrátka byli ta nejhorší salaš pod sluncem! Co jenom nás stálo práce přesvědčit našince o dobru sokolské věci! Již mnohdy jsme mysleli, že se nám to nikdy snad nezdaří, a ještě dnes musíme mnohé a mnohé křivdy snášeti.

Bratři, již ode dne založení sboru našeho vytrvali jste v řadách našich (škoda, že ne všichni) buďme hrdí na naše počátky a minulost. My učinili obrovský kus práce. Škoda, že jsme však již ochabli! Dnes jest nás třikrát tolik, však pouze na počet. K práci jest nás mnohem méně. Čím to je? Těžko říci. Škoda bratři, že tak musím psáti. Nebývá to mým zvykem; dnes mně odpusťte — nemohu jinak. Je to pro mne studenou sprchou, vidím-li zahálet sokolský sbor. Zvláště vidím-li naši krásnou cvičiřnu prázdnu jako nyní! Nezasluhuju-li pokárání? Zajisté. Taková síla mladých členů, proč vlastně se přidávali k sokolskému sboru? Co vlastně od něho očekávali? Těžko říci.

Promluvím několik málo slov o žácích a žakyních. Náš sbor vyučuje hochy a dívky již šest roků zdarma, úplně zdarma, ať jsou děti členů neb ne. Myslím, že je málo takých sborů v Americe, (nejsme-li samotni), dalo by se očekávat, že na českou osadu naší strany nejméně mělo cvičiti sto žáků a žakyn, však liknavost členstva a rodičů vykazuje pouze 15 žáků a 15 žakyn. To jest odstrašující. Nemůže to býti ani jiné! Vždyť i náš dopisovatel přestal psáti! Myslím, že není jediný člen, by postaral se o větší počet žactva. Ještě horší počet vykazuje návštěva členů. Tu bych měl zamlčet! Jest nás pouze — či jsme pouze 4 co navštěvujeme cvičení. Bratři! Jak těšil jsem se, když odjížděl jsem do cvičitelského běhu, že při návratu bude život ve cvičiřně, jaký ještě nikdy nebyl, nikdy bych nebyl dovolil, by sbor náš naložil tolik peněz na mne. Vždyť si činím výčitky, že snad jsem Vás sklamal!

Bratři, sdružme se k nové práci, dokažme, že jsme ti sami jaři Sokolové, co jsme byli před desíti léty! Agitujte o větší počet žactva!

Dostavte se do cvičení sami! Vždyť ten večer v siní ve cvičení strávený bude jenom k vašemu dobru. Dostavme se do jednoho do banketu v sobotu 21. října, jenž pořádán jest na oslavu 10letého trvání, podejme důkaz, že jsme a stojíme na pevné noze.

Nemohu opomenouti, bych nevěnoval malou vzpomínku a pozdrav všem bratřím posluchačům a cvičitelům chicagského kursu. Blahá upomínka nezmizí nikdy z mé mysli. Bratři! Sokolská svornost a družný život, jenž panoval mezi námi, jistě nás uspokojil všechny. Dovídám se, že Sok. Aug. Tesař je nemocen; nechť přijme mou soustrasť i přeji mu brzkého uzdravení. Přeji všem druhům z kursu lepšího zdaru u jejich sborů nežli jaký mám já. S některými mně nebylo možno se rozloučiti při mém odjezdu. I Vy, bratři, přijměte mé srdečné Na zdar!

Bratři cvičitelové chicagského kursu nechť přijmou dík a uznání za jejich obrovskou práci. Na zdar! Vaš

Jan Fryš.

Zpráva z veřejného cvičení posluchačů cvičit. běhu N. J. S., pořádaného 20. srpna '99 v Chicagu.

P ř i j e m :

Za vstupenky	\$110.25
Za nálevnou	89.70
Úhrnem	\$199.95

V y d á n í :

Oznámka ve Svornosti	\$6.50
„ v Hlasateli	7.00
„ v Šotku	2.00
Národní tiskárně za 1300 plakátů	12.00
Ubytování a stravování	435.45
Koupené potřeby a různé opravy	117.50
Nájem z místnosti	42.00
„ z piana i s dopravou	12.00
Různá (diplomy a koll. čeku)	4.75

Celkem .....

\$1,376.47
 Dosavadní náklad na běh cvičitelský činí tedy \$1,290.26, která částka dojde změny, až zaplatí ještě 3 jednoty \$27.00 za šermířské potřeby, až prodají se ještě 4 končiče, 5 kuklí a 5 rukavic, a až zaplacená bude náhrada posluchači T. J. S. Tyrš \$22.75.

Příjem a vydání N. J. S. za měsíce září 1899.

Příjem:

Září 8.	TJS v Schenectady, N. Y., zápisné.....	\$10.00
	Titíž přeplatili na příspěvky	10.50
„ 9.	Sokol "Chicago" za 10 B. p. & p.....	.50
11.	TJS v Linwood dopl. na 2. čtvrtl. '99	.90
	spl. na 3. „	1.10
	Fl. Holec v Chicagu za běh cvičit.....	31.00
	TJS ve Schuyler za 3. čtvrtl. '99	9.80
	Plz. Sokol v Chicagu za šerm. potřeby	9.00
	Titíž spláci na příspěvky za II. '99.....	33.00
23.	Sokol "Cleveland" za I. '99.....	15.70
	Titíž za šermířské potřeby	9.00
25.	TJS Hvězda Západu v Black Wolf za III. '99...	4.50

Úhrnem. \$135.00

Hotovost z min. měsíce.... 777.25

Úhrnem..... \$912.25

Vydání:

Září 5.	Dru. K. Štulíkoví za 45 hodin vyuč. v srpnu..	\$45.00
	A. Peciváloví za napsání jmen do diplomů....	1.50
	Náhrada za "foot-ball".....	2.25
11.	Plz. Sokolu nájem za běh cvič.....	42.00
	Za opravu končífů.....	1.50
20.	Dru. K. Štulíkoví za poř. Sok. Am. v září	20.00

Úhrnem..... \$112.25

Příjem..... \$912.25

Vydání..... 112.25

Hotovost \$800.00, v níž zahrnuty \$300.00 v dlužních úpisech Spoj. St. v kupní ceně \$339.00.

Účetní zpráva o I. běhu cvičitelském N. J. S.

Příjem:

Od posluchače F. Holka, člena Sok. Slov. Lípy.....	\$31.00
Zaplaceno dosud za šerm. potřeby	49.50
„ za švihadla.....	1.50
Vráceno z vyplaceného jízdného.....	5.21

Celkem..... \$86.21

Vydání:

Učitelům	342.50
Náhrada jízdného	422.27
Růžička a Paleček za 1000 vstupenek a tolikéž programů...	4.25
Roznášení plakátů.....	7.50
Za síň	40.00
Hudba	34.00
Za pivo \$16, víno \$3.85, soda \$6.90, doutníky \$10.50 a sirky 10c., celkem.....	37.35
Za limonádu \$1 a od prádla 50c., celkem.....	1.50
Pořádající výbor mimořádné výlohy.....	5.00

Celkem..... \$157.10

Úhrnný příjem. \$199.95

„ vydání.. 157.10

Zbývá..... \$42.85

Fr. Chyna a Fr. Šiška,
pořádající výbor,

Zápisy o schůzích výkonného výboru N. J. S.

New York, dne 11. září 1899. — Schůzi zahájil starosta Al. Wokal.

Zápis o minulé schůzi přijat s tou opravou, že klubovník musí dát podepsat objednávku klubovníkovi a on ji do továrny zezle.

Jednatel oznamuje, že následující jednoty dluhují poplatek neb zprávu.

Dopisy:

Br. Josef Jurka, člen jednoty Slov Lípa v Chicagu, podává důvody, proč by měl co záslužný člen dvacetiletý k Sokolu Americkému oprávněn býti. Tajemník má mu odpověděti, že na základě nynějších stanov dvacetiletí členové všechny výhody ztrácejí a on odstoupením jeho jednoty ze svazku N. J. S. pozbyl všechny nářky na NJS.

TJS Budivoj v Detroit zasilá stanovy ku schválení. Co výbor zvoleni Jan Pavlik, Fr. Lier a Josef Wocel.

Žádost za přijetí do NJS jednoty v Schenectady, N. Y., byla schválena a jmena členů mají být newyorské jednotě předložena.

TJS v New Yorku žádá záslužní listiny pro Sokoly Josefa Jahodnu a Josefa Strnada; přijetí 11. srpna 1879 a Josef Kadlec 1. září 1879. Žádosti vyhověno.

TJS v Prague, Neb., žádá 2 končífě, 2 masky a 2 rukavice pro své zástupce na cvičitelském kursu.

TJS v South Omaze souhlasí s koupením šermířského náčiní a odkoupí.

TJS ve Schuyler povoluje vydání a odkoupí.

TJS v Abie nepovoluje vydání.

TJS v Milligan povoluje a odkoupí.

TJS v Cedar Rapids povoluje vydání.

TJS v Black Wolf povoluje.

TJS Čechie v Chicagu povoluje vydání, ale nemůže odkoupiti.

TJS Cleveland zasilá \$16.50 co poplatek za čtvrté čtvrtletí 1898.

TJS v Milwaukee žádá, aby částka za jízdné, \$3.50 pro její zástupce v kursu, Ant. Kolmana, k její dobrou připsána byla. Nelze povolit, jelikož zástupce nevytrval.

Sokol Antonín Šusterka z Detroit vrací \$2.46. Jízdné nestálo tolik, co obdržel.

Br. Antonín Červenka žádá o vyplacení částky \$11.55.

Plzeňský Sokol oznamuje, že členové, pro které v poslední schůzi záslužní listiny žádány byly, přijetí byli dne 13. července a Vladimír Červený 12. srpna 1879.

TJS v East Islip žádá o zaslání řečníka ku slavnosti otevření její nové tělocvičny. Odkázáno Východní župě.

Bratr Josef Čermák podává úplnou finanční zprávu o kursu. Má býti uveřejněna. Zároveň má býti uveřejněna zpráva z veřejného cvičení.

Výbor na stanovy TJS Čechie vrací tytéž a doporučuje je ku schválení.

Předložené vzorky kožil byly vráceny, jelikož neuspokojily.

Na to schůze skončena.

Josef Wocel, taj.

New York, dne 2. října 1899. — Schůzi zahájil za nepřítomnosti starosty, který se později dostavil, náměstek Fr. Vozáb.

Zápis o minulé schůzi po přečtení přijat.

Dopisy:

TJS v Brooklynu vysílá Frant. Hrocha co člena výk. výboru namísto Frant. Kačerovského.

TJS v New Yorku žádá výkonný výbor, aby protestoval proti Vokounovým urážkám Čechů v anglických listech. Usneseno, aby jednatel vypsál počet sebevrahů ze seznamu členů za posledních 10 let a poslal jej pořadateli Sokola Amerického k uveřejnění.

Plzeňský Sokol zasilá účet na \$42 co nájem ze síně po čas trvání kursu. Buďte jim k dobru připsáno.

TJS Tyrš v Chicagu žádá částku pro svého posluchače kursu.

TJS Cleveland zaslal \$15.70 co poplatku za první čtvrtletí 1899 a \$9.00 za šermířské náčíní.

TJS v Lodenici v Čechách oznámila, že zaslala před časem 1 zl. 50 kr. co předplatné na Sokol Americký a že dosud žádné číslo neobdržela; žádá proto všechna čísla najednou. Jelikož dovoz Sok. Am. co novin do Čech zapovězen jest a zásilka v obálce co psaní by mnoho stála, usneseno vrátit všem jednotlivým předplatným, které se o ně přihlásí.

Výbor na stanovy TJS Budivoj vrací tytéž přehlédnuté a odporučuje je až na malé opravy ku schválení. Jednoty se žádají, aby jeden výtisk schválených stanov do archivu výk. výb. zaslaly.

TJS v Oxford Junction byla dnešním dnem ze svazku NJS vyloučena.

Br. Fr. Hroch zvolen do fin. výboru namísto F. Kačerovského.

Za příčinou státní volby bude příští schůze výk. výb. o týden později odbývána.

Na to schůze skončena.

Josef Wocel, taj.

* Sokolstvo a čeští klerikálové. — Jak roste vliv klerikálů a s ním také jejich trůfalost, píšou Nár. Listy, které samy shovívavostí svou vzrůstu římské strany napomábaly, možno seznati mezi jiným také z toho, že osobují si podle svých reakcionářských zásad přizpůsobovati program Sokolstva a téměř diktovati, co smí a co nesmí dělati. Zejména na Moravě, kterou klerikálové považují za svou doménu, nesnesou otevřenějšího slova. Běda tomu, kdo zde promluví o Janu Husovi, poukáže na zhojbné účinky klerikalismu pro český národ, pro osvětlu, aneb docela postaví se klerikálům na odpor! Tím více zkusi zde od nich ten, kdo jest poněkud odvislým; uštvou jej, připraví o existenci a pronásledují třeba až za hrob. V těchto dnech české klerikální listy opět byly pobouřeny řečí, kterou br. Kukaň z Prahy o sletu severomoravské župy sokolské, o svatodušních svátcích v Zábřezě konaném pronesl. Měl prý tu smělost před Sokoly a obecenstvem přes 1000 hlav čítajícím, "neomaleno" — jako prý činívají pražští radikálové — mluvit o "svatém" Husovi a vybízeti Sokoly, aby jeho památku uctivali! Však nedošli na tom, on opovážil se také mluvit proti — "katolíkům" (čti: klerikálům)! Poukázal prý na doby pobělohorské, vybízel lid, aby nezapomínal, čím klerikálové národu vždy byli a nabádal zejména Sokoly, aby klerikalismus všude byl potírán a do katolicko-politických jednot žádný Sokol aby nevstupoval. "Kat. Listy" a brněnský "Hlas" zle se durdí. Kdo zůstane Sokolem, ten podává prý důkaz, že není "katolíkem", leda "papírovým". Sokolské jednoty mají ráz protikatolický (!) a ačkoliv mají na oko tendenci národní, nicméně sledují snahy socialistické (!), podkopnické. Také se klerikálnímu tisku na Sokoly nelíbilo, že neporádaly na tom výletu na Moravu bohoslužby a že o slavnostech a zábavách svých nejdou napřed do kostela. K tomu podotýkají Nár. Listy: To Sokolstvo by pěkně vypadalo, kdyby se řídilo kmandem klerikální hierarchie, z pola římské, z pola německé, poněmčilou, prušáckou kapitolou olomouckou a tančilo dle jejich píšťaly. Sokolstvo není dosud tam, kde býti si přeje, ale při jeho zmohtnutí — dnes jen v zemích koruny české jest 550 jednot s 50,000 členy — doufáme, že úkol jeho se zdaří, poslání své splní vzdor skřeku černých nepřátel.

Pisemnictví.

Americké právo. Z pera J. J. Krále, právníka a redaktora Slavie, vydala tato "Americké Právo", knihu, již doporučujeme každému, aby si ji opatřil, co knihu velmi užitečnou a potřebnou. Kniha ta obsahuje: 1. Právo státní. 2. Právo občanské. 3. Právo rodinné. 4. Zákony o veřejných pozemcích; 5. O majetku nemovitém. — Úprava její jest velmi pěkná, vazba pevná a cena opravdu mírná, pouze \$1.75. Adresujte objednávky této knihy: Slavie, Racine, Wis.

Členové novi a vyloučení.

Do jednoty v New Yo.ku dne 28. srpna přijmúti pánové Alois Outl, Bohuslav Stehno a Ant. Baborský; odstoupil Will. Lucek. Dne 25. září odstoupil F. Cisař a vyloučen Fr. Jiránek; 13. srpna zemřel Josef Straka, 2. září Jos. Tuma a 25. září Josef Proft. Navrzeni jsou pánové Josef Kára, Josef Žemla a čekanci ze skoly tělocvičné Bohumil Cihlář a Fr. Pospíšil.

Do jednoty "Cleveland" v Clevelandu přijati byli: Karel Baley, Fred. Dezort a Frank Maxa; odstoupili Karel Martinek, Vojtěch Dvořák a Josef Pavlovec; s přestupní listinou odstoupil Jindřich Kušta; vyloučen pro neplacení Karel Maršik.

Frank Skala, jed.

Do Sokola Česko-Zábavního v Clevelandu přijati Josef Jančar, Karel Tesař a Frant. Viták. Odstoupili R. R. Hácha, M. Hácha, St. Hácha, Jan Žák, Jos. Žák, Jan Volf, Ed. E. Mráz a Fr. Ledvína. Pro neplacení vyloučení Josef Panoš, Jan Pejsar, Jos. Vácha a Jakub Mikolanda.

Fr. Pais, jed.

Z jednoty Blesk v Baltimore odstoupil Jos. Rungl.

Sylvestr Stiegler, dop.

Do jednoty "Chicago" přijati v srpnu V. Slabý, V. Bartuška, V. Blahník, Fr. Hodouš, Fr. Dufek, Fr. Zunt, Wil. Kos a Jan Křišťálek. Navrzeni jsou V. Novák, R. Hrdlička, Jan Stejskal, Josef Schwarz, Fr. Haisman, A. Čermák, Fr. Kňourek a Al. Šmíd.

Do jednoty Čechie v Chicagu přijat Josef Lázuovský a vyloučen pro neplacení Fr. Berka.

Ant. Havlík, taj.

Do jednoty Karel Jonáš v Abie přijati Frant. Mašek a Frant. Jelínek. Odstoupili Jos. Hruška, Fr. Coufal a Ant. Hládek.

J. D. Hasík, taj.

Do jednoty Tábor v Chicagu přijat Adolf Novák.

Do jednoty Omaha přijmúti následující: Josef Wicina, Václav Bozdech, Karel Semerád, Louis Kašpar, Karel Houba a Stanislav Letovský. Odstupil Jakub Belina.

Boh. W. Bartoš.

Do jednoty v Little Ferry přijat byl Alois Hrdina a přestupní listinu obdržel Emil Lázníčka.

Václav Tůma, taj.

Konkurs.

Výkonný výbor Nár. Jed. Sokolské žádá

tisk Sokola Amerického na r. 1900,

ve formátě čtvrtkovém o 16 stránkách, velikosti 9x12 palcích, v obálce, na níž tištěny jsou různé oznámky. Papír dobrý, 76liberní (36x48); na obálku papír 32liberní (18x24) téže barvy a jakosti jako nyní. Pismo buď ne širší než nyní, aniž větší; z většího, 10bodového (long primer) nesmí býti sázeno více než průměrem šest stránek do čísla, (čili 72 str. za rok), ostatní sázeno buď z osmibodového (brevieru). Korrektura vyžaduje se dobrá, dvoji, druhá čtená dle rukopisů. V ceně nabídnuté zahrnuta buď i výprava, t. j. každý měsíc psaní adres a provedení oznámených změn, balení, jakož i doprava na poštu a poštovné z váhy. Výlohy za poštovní známky na výtisky pro odběratele místní a evropské nahradí výk. výbor. Do 1. každého měsíce obdrží tiskař třetinu rukopisů, do 4. druhou třetinu, do 6. pátou šestinu a do 8. poslední část. Celá expedice musí býti odbyta nejdéle do 15. každého měsíce a tiskař jest povinen na požádání předložiti výk. výboru expediční stvzenku poštovní. V případě nedodržení smlouvy vyhrazuje si výk. výbor právo vyhledati tiskaře jiného. Dle usnesení sjezdu má tiskárna uniová přednost. Nabídky na 2500 výt. zvlášt a na každé další sto rovněž zvlášt opatřené nadpisem "Nabídka na tisk Sok. Am. pro 1900" přijímá do 5. prosince t. r. jednatel výk. výb.

Josef Řiha, 434 E. 58th St.,

New York City.

Zasilejte ve prospěch německým ohrožených jednot Sokolských v Čechách upotřebene známky poštovní, korespondenční listky s pohledy měst a podobné poštovní tiskopisy redakci tohoto listu, jež je do Čech zašle.

Dr. K. Štulík,

525 So. Lincoln st., Chicago, Ills.

Ctenářům Sokola Amerického v Americe!

Žádáme slušně všechny zdejší čtenáře Sokola Amerického, by laskavě sdělili jednateli výk. výboru na adresu: Josef Říha, 434 E. 58th St., New York City, sídla tělocvičných spolků slovanských, a možno-li i místo, kde schůze konají, — pokud nejsou obsaženy v adresáři N. J. S. v Sok. Am. uveřejňovaném. Za jakoukoli zprávu ve smyslu tohoto svolání vzdáváme hned tímto povinný srdečný dik.

Výkonný výbor Nar. Jed. Sok. v New Yorku.

A. Wokal, starosta.

Jos. Říha, jednatel.

Výk. výbor N. J. S. prodá z Chicaga:

4 končiče,
5 kuklí
a 5 rukavic

v kupní ceně.

Ptejte se u jednatele:

JOSEFA ŘÍHY,
434 E. 58th St.,
New York City.

ADRESÁŘ NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJ. STÁTECH.

VÝKONNÝ VÝBOR NARODNÍ JEDNOTY SOK. V NEW YORKU:

Schůze každé 1. pondělí v měsíci v Sokolovně, 420—24 E. 71 st. Al. Wokal, starosta, 1 Skillman Ave., L. I. City, N. Y.; F. Vozáb, nám., 374 Rowson St., L. I. City; Jos. Říha jed., 434 E. 58th St. Jos. Wocel tajemník, 607 E. 83rd St.; Jos. Brodíl, pokladník, 336 E. 78th St.; výbor tělocvičný: Jos. Kadlec, Jan Pavlík, Fr. Lier; výbor účetní: M. Grabenstein, F. Kačerovský a Vinc. Zvoník. Náč. Ferda Martyny, 1443 Ave. A, New York; podnáč. J. Štíbr, 84 McBride st., Cleveland, O. a Fd. Engelthaler, Ced. Rapids, Ia.

Župa Východní, sídlo v New Yorku.

Ustř. výb.: st. Fr. Chrastil, jed. Ant. W. Švarc, 258 Graham Ave. Brooklyn, pokl. V. Hampl, náč. Fr. Bartuněk 318—71st St., podnáč. V. Hampl a K. Řehoř, fin. výbor V. Křížek, K. Řehoř a J. Uher.

SOK. JED. BLESK Baltimore; (schůze 3. pátek v "Bohemii", 932 N. Broadway), Sylv. Stiegler, dop., 1006 N. Castle St.

T. J. S. BOHEMIA, Bohemia, L. I., N. Y., (posl. sobotu) Karel Rázička, jed.

T. J. SOKOL Brooklyn, N. Y., taj. Jan Walthausen 63 Whipple St.

SOKOL CLEVELAND, (3. neděle v Sokolovně, roh Central ave. a Plymouth st.), taj. Frank Skala, 158 Croton St.

SOKOL ČECH, Cleveland, O.; (2. neděle v Sokolovně, čís. 6 Wendal ave.), taj. Fr. Vondrášek, 111 Petrie st.

SOKOL ČESKO ZABAVNÍ, Clev. O., (schůze 1. pátek v Sokolské síni) Frank Cais, 14 Selzer st.

T. J. S. BUDIVOJ, Detroit, Mich., (první pondělí v Sokolovně, roh Erskine a St. Antoine sts.) J. C. Tobias 71 Home B'k Bldg.

T. J. S. PODLIPNÝ, Detroit, Mich.; (druhý pátek v Sokolovně, roh Tillman a Ash ul.), Boh. Masák, 15 Nall Avenue

T. J. SOKOL, East Islip, L. I., N. Y., (posl. sobotu v místnosti pí. Marie Bláhové) Fr. Tůma, taj.

T. J. SOKOL, Little Ferry, N. J., (čtvrtý čtvrtek v Sokolovně, Garden st.) Vác. Tůma, P. O. Box 11.

T. J. S. FUEGNER, L. I. City, N. Y., (2. sobotu u Wokala, 1 Skillman ave.) taj., M. Beneš, 40 Woolsey St.

T. J. SOKOL Newark, N. J., (druhý pondělí, roh 9. ul. a 15. ave.) Vine. Rychetský 335 W. Kinney St.

S. J. ŠVORNOST, Morrisania N. Y., Max Grabenstein, 3493—3rd Av.

T. J. SOKOL, New York; (schůze 2. a posl. pondělí, 420—22—24 E. 71st St.) taj. J. L. Jdlička, 420—422—424 E. 71st St.

SOK. JED. SLOVAN, Philadelphia Pa., (1. pondělí v čís. 1808 N. 10th st.) Vác. Morávek, 1418 N. Front St.

T. J. SOKOL Westfield, Mass.; (1. a 3. čtvrtek v Sokolovně, 118 & 120 Meadow st.), taj. B. Kupec, 8 Sycamore St.

Župa Střední, sídlo v Chicagu, Ill.

Noví úředníci župní na 1899: Náčelník Jan Křišťan podnáčelníci Ant. Červenka a Jos. Pokorný, pokl. Fr. Sklenář, taj. Ot. Kovářik, 33 Emma st.

PLZ. SOK Chic.; (2. a 4. čtvrtek), Ant. V. Kalik, 702 Loomis st. SOKOL CHICAGO, Chic., (1 a 3. úterý v Sokolovně, na Kedzie ave. a 24. ul.), taj. Jan Hejl, 1118 Kedzie Ave.

TĚL. J. ČECHIE Chicago; (1. a 3. sobotu v síni "Čechie" 32—34 Emma St.), taj. Anton Havlik 525 Evergreen Ave.

T. J. S. TABOR, Chicago, Ill., (1. a 3. čtvrtek u T. Andriele 1333—35 So. 40th Court), taj. F. Herzinger, 1433 So. 41 Ave.

T. J. S. TYRŠ, Chicago, Ill. (2. úterý v č. 585—87 Centre ave., roh 18. ul.) A. Tittl, 625 Laflin St.

T. J. S. VLASŤ, Chicago, Ill., (3. neděle v č. 3000 Union ave., roh 30. ul.) Vác. Vráněk 692 So. Jefferson st.

ČES. AM. SOKOL Manitowoc, Wis.; (2. středu v síni Slovanské Lípy), Alois J. Fanta, star., 715 N. 7th st.

TĚL. J. SOKOL, Milwaukee, Wis.; (2. a 4. čtvrtek v Čes. Am. Síni) Ant. Šabart, 1312 Vine St.

T. J. SOKOL St. Louis, Mo.; (2. a 4. pondělí v Sokolovně, roh 9. ul. a Allen Ave.), taj. F. Široký, 4705 Nebraska Ave.

Župa Západní, sídlo v Omaze, Neb.

Ústř. výb.: Starosta A. Kment, 1245 So. 15th St., taj. V. J. Šebek, 1407 So. 4th St., náčelník F. S. Fiala, 1718 So. 8th St., John Mathausen, Václav Kunc a J. R. Fiala.

T. J. S. KAREL JONAŠ, Abie, Neb., (1. neděle) J. D. Hasík.

T. J. S. HVĚZDA ZÁPADU, Black Wolf, Kansas, (1. neděle), taj. J. F. Macek.

T. J. SOKOL ŽIŽKA, Bruno, Neb.; (1. ned.), taj. Vác. Blatný.

TYRŠ C. R. SOK., Cedar Rapids, Ia.; (1. neděle v Sokolovně, 7th ave., bet. 2nd & 3rd st.), J. J. Hrbek taj., 1306 S. 2nd Ave.

T. J. S. JIŘÍ FODĚBRAD, Clarkson, Neb., taj. J. D. Koza.

T. J. SOKOL, Crete Neb., (2. neděle ve své síni), taj. A. Daniel.

T. J. S. KOMENSKÝ, Humboldt, Neb., F. J. Novák.

T. J. SOKOL, Linwood, Neb., taj. Frank Dočekal.

T. J. S. Milligan, Neb., (2. neděle v Central Hall bratři Jichů), Fr. nk Hrdý, jed.

T. J. SOKOL Omaha; (2. čtvrtek), taj. W. B. Bartoš, 1418 Rear Popleton Ave.

T. J. S. Plattsmouth, Neb., (2. pondělí) taj. Ant. Hudeček, box 940.

T. J. SOKOL, Prague, Neb., (2. pond.), Tom. Vlasák, zap.

T. J. SOKOL, Schuyler, Neb., (2. neděle), taj. R. A. Daříček.

T. J. SOKOL, So. Omaha, Neb. (1. pon.) taj. F. Radil, 16th & S St.

T. J. S. KAREL JONAŠ, Wilson, Kansas; (2. a 4. neděle), jed. J. W. Somer.

„Sokol Americký“, časopis Sokolstva čes.-amerie. Nákladem výkonného výboru Národní Jednoty Sokolské.

VYCHÁZÍ 15. KAŽDÉHO MĚSÍCE V NEW YORKU, N. Y.

Dr K. Štulík, pořadatel, 525 S. Lincoln St., Chicago, Ill. Jos. Říha, jednatel výk. výb. N. J. S., 434 E. 58th St., New York.

Věškeré dopisy pro „SOKOLA AMERICKÉHO“ buďtež zasílány pořadatel.